DVOJTÝŽDENNÍK MESTA BANSKÁ ŠTIAVNICA

ŠTIAVNICKÉ NOVINY

17. september 2026 | číslo 17 | ročník XXXVII | cena 0,70 €

Návšteva z partnerského mesta **str. 2**

Salamandrové dni 2026 úspešné **str. 3 - 8**

Zoznam zaregistrovaných kandidátov **str. 10**

Salamandrové dni 2026

MINISTERSTVO CESTOVNÉHO RUCHU A ŠPORTU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Tohtoročné najvýznamnejšie tradičné mestské slávnosti Salamandrové dni 2026 sa uskutočnili v dňoch 10.-12.9.2026.

O ich čoraz väčšom mimoriadnom rezonovaní na Slovensku i v zahraničí svedčí aj tá skutočnosť, že sa ich zúčastnili mimoriadne vzácni hostia zo Slovenska, ale aj zo zahraničia. Boli nimi: europoslanec Branislav Ondruš, poslanci NR SR Ľubica Laššáková, Richard Eliáš a Igor Šimko, štátny tajomník MH SR Szabolcs Hodosy, štátni tajomníci MŽP SR Filip Kuffa, Štefan Kuffa,

Vzácni hostia pred radnicou FOTO MICHAL KRÍŽ ↪3.str.

Poďakovanie primátorky mesta

Vážení čitatelia Štiavnických novín, moji milí Štiavničania,

v minulom týždni sa uskutočnili v našom vzácnom historickom meste opäť už tradične Salamandrové dni 2026. Opäť, ako aj v predchádzajúcich rokoch, boli úspešné a zarezonovali nielen v Banskej Štiavnici, na Slovensku, ale aj v zahraničí, vzhľadom na významnú zahraničnú účasť na nich. Salamandrové dni sú v prvom rade trvalou spomienkou na najslávnejšie tradície nášho mesta, v súvislosti so svetoznámou baníckou akadémiou, o ktorej založení rozhodla v roku 1762 panovníčka Mária Terézia. Postupne Salamandrový sprievod sa vyprofiloval aj do znázornenia viacerých významných historických udalostí v našom meste a stal sa aj spoločným defilé vás, moji milí Štiavničania, predstaviteľov nášho mesta, kraja, Slovenska ale aj významných hostí zo zahraničia. Pre naše mesto bolo najväčšou cťou, že sa na nich zúčastnili nielen vzácni naši hostia ale aj tradiční naši priatelia z viacerých európskych krajín. Zúčastnil sa na nich aj europoslanec Braňo Ondruš, ktorý je už dávnejšie aj čestným členom Banskoštiavnicko-hodrušského baníckeho spolku, poslankyne a poslanci NR SR, štátni tajomníci, predstavitelia viacerých ústredných štátnych orgánov a hospodárskych inštitúcií zo Slovenska, poslanci BBSK a, samozrejme, v najväčšom počte už tradične moji milí Štiavničania a spoluobčania. ↪3.str.

Pozvánka

Banská Štiavnica je prvým miestom na Slovensku s ocenením EuChemS Historical Landmark.

V Banskej Štiavnici bude **22. septembra 2026 slávnostne odhalená pamätná tabuľa EuChemS Historical Landmark,** ktorá pripomenie výnimočné postavenie Baníckej akadémie v dejinách európskej chémie, mineralógie, metalurgie a technického vzdelávania. Banská Štiavnica je prvým miestom na Slovensku, ktorému Európska chemická spoločnosť (EuChemS) udelila toto ocenenie na európskej úrovni.

Slávnostná ceremónia sa uskutoční **o 10.00 h v budove bývalej Baníckej akadémie/Spojenej školy Samuela Mikovíniho, na Akademickej 13 v Banskej Štiavnici.**

Európska chemická spoločnosť oznámila 25. augusta 2025, že Banská Štiavnica sa stala laureátom EuChemS Historical Landmarks Award 2024 na európskej úrovni. Ocenenie je určené miestam, ktoré zohrali významnú úlohu v dejinách chemických vied a ktorých význam presahuje národné hranice.

MsÚ

myšlienka dňa

„Keď sa pavučiny preťahujú, bude dlhá jeseň.“

Slovenské príslovie

INZERCIA

KINO AKADÉMIK

Nedeľa 20.9. o 16.00 h

Kojot vs. šmejdi

Animovaný, komédia, 101 min., P:12, vstupné:6€.

NOVÁ KÚPEĽŇA BEZ STAROSTÍ

Kompletné prerábky kúpeľní a bytových jadier.

Obklady • dlažby • voda • odpady • sadrokartón • maľovanie

0917 550 775

z programu **primátorky**

7.9.
- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Porada k zabezpečeniu dopravy a riešeniu dopravných obmedzení počas Salamandrových dní.

8.9.
- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Porada k príprave Salamandrových dní 2026.
- Pracovná porada – obhliadka prác na stavbe vežičky na objekte Frauenberg.
- Pracovné rokovanie k úprave miestnych ciest.

9.9.
- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Kooperačný výbor Salamandrových dní 2026.

Štiavničania, Štiavnica, médiá a súvzťažnosti

29.8. v Slovenskej televízii na Dvojke od 15.05 h bol dokumentárny film o Štefanovi Trubanovi, ktorý mal mimoriadne zásluhy v protifašistickom odboji v našej oblasti v období 2. sv. vojny a počas SNP. Film natočil jeho vnuk Peter Gašparík. Ako zaujímavosť uvádzam, že jeho ďalším vnukom je JUDr. Michal Truban, predseda špecializovaného trestného súdu SR.

30.8. v Rádiu Lumen od 20.30 h bola podrobná reportáž o výstave na Zvolenskom zámku k 500. výročiu bitky pri Moháči 29.8.1526 a o následnej expanzii Osmanov do Uhorska, a teda aj na Slovensko. Bohužiaľ, nebola v nej ani len zmienka, že od r. 1971 až dodnes je v banskoštiavnickom Novom zámku (1564-71) expozícia Slovenského banského múzea, ktorá je dodnes jedinou celoslovenskou expozíciou o Osmanskej expanzii na Slovensku v 16.-17. stor.

1.9. vo viacerých médiách bola spomienka na doc. PhDr. Petra Ratkoša, DrSc., ktorý zomrel v tento deň v r. 1987. Narodil sa 22.7.1921. Bol to mimoriadne významný historik, okrem iného aj vynikajúci znalec histórie baníctva na Slovensku v minulosti. Bol to práve on, ktorý ma nasmeroval po skončení štúdií histórie a geografie na Univerzite Komenského v Bratislave v r. 1965 do Slovenského banského múzea v Banskej Štiavnici.

2.9. v TV Markíza v Televíznych novinách o 17.00 h bola podrobná reportáž, v ktorej mala hlavné slovo Bc. Andrea Koledová zo Slovenského banského múzea, v ktorej okrem iného odznelo, že 1. etapa rekonštrukcie Národnej kultúrnej pamiatky Berggericht na Námestí sv. Trojice 6, v ktorej je jedna z celoslovenských expozícií Slovenského banského múzea po požiari 18.3.2023 bude ukončená do roka a do dňa.

5.9. v Rádiu Devín od 6.00 – 6.30 h bola reportáž z Medzinárodnej konferencie o SNP v novembri 2024 v Banskej Bystrici, v ktorej boli podrobne zdokumentované zásluhy pplk. Eugena Surovčíka počas 2. sv. vojny a zvlášť počas SNP. Žil v Banskej Štiavnici.

8.9. v Rádiu Devín o 9.00 h bola prvá informácia o jednej z kultúrnych aktivít počas Salamandrových dní 2026. V nasledujúcich dňoch, najmä 11. a 12.9., bolo množstvo obsiahlych či menších reportáží a informácií vo všetkých celoslovenských médiách o podujatiach Salamandrových dní 2026.

10.9. v Rádiu Devín bola od 14.00 h podrobná reportáž o vývoji slovenského divadelníctva. Zvlášť boli vyzdvihnuté zásluhy vynikajúceho režiséra a herca Karola L. Zachara, rodáka zo Sv. Antona, ako aj podobne výnimočných hercov Júliusa Pántika a Gustáva Valacha, ktorí absolvovali banskoštiavnické gymnázium a kde prvýkrát začali vstupovať na *„dosky“*, ktoré znamenajú svet.

Ján Novák

z programu **primátorky**

10.9.
- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Účasť na slávnostnom šachtágu, ktorým sa otvárajú tradičné Salamandrové dni.

11.9.
- Slávnostné zasadnutie mestského zastupiteľstva v Kostole sv. Kataríny.
- Účasť v Salamandrovom sprievode.

14.9.
- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Riešenie podkladových materiálov vodovod Červená studňa – Banky – Vyhne.
- Redakčná rada Štiavnických novín.

16.9.
- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Riešenie právnych a majetkoprávnych vecí.

17.9.
- Práca v meste, individuálne pracovné stretnutia s občanmi k ich potrebám a požiadavkám.
- Slávnostné prijatie absolventov SPŠ baníckej po 50 rokoch.
- Príprava materiálov pre mestské zastupiteľstvo.

18.-19.9.
- Účasť na konferencii: *„Úvaha nad transformací Jáchymova – Na Křižovatce mezi zánikem a obnovou“*.

Eva Turányiová

Výmenný pobyt v našom meste

1.9. sme na radnici privítali žiakov z partnerského mesta Hünenberg.

Do Banskej Štiavnice pricestovalo 11 žiakov z partnerskej školy vo švajčiarskom Hünenbergu. Počas štvordňového výmenného pobytu ich hostí Základná škola Jozefa Horáka.

Banskú Štiavnicu a Hünenberg spája partnerstvo miest, ktoré vytvára priestor nielen na spoluprácu, ale aj na budovanie priateľstiev medzi mladými ľuďmi.

Žiaci sa počas pobytu zapoja do vyučovania, spoznajú naše mesto a čaká ich pestrý program plný spoločných aktivít. Jednou z nich bola aj návšteva radnice, kde sa oboznámili s jej fungovaním a vypočuli si zaujímavý výklad o histórii Banskej Štiavnice.

Teší nás, že takéto výmenné pobyty dávajú mladým ľuďom príležitosť nadväzovať nové priateľstvá, spoznávať inú kultúru a zdokonaľovať sa v cudzom jazyku. Na konci školského roka sa na výmenný pobyt vydajú aj žiaci ZŠ Jozefa Horáka, ktorí navštívia partnerskú školu a mesto Hünenberg vo Švajčiarsku. Našim hosťom prajeme príjemný pobyt, množstvo krásnych zážitkov a veríme, že si z Banskej Štiavnice odnesú tie najlepšie spomienky.

Žiaci partnerských škôl na radnici FOTO ARCHÍV MsÚ

MsÚ

Salamandrové dni 2026

MINISTERSTVO CESTOVNÉHO RUCHU A ŠPORTU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

1.str. generálny tajomník služobného úradu MŽP SR Marek Chovan, dekan Fakulty BERG TU Košice a predseda predstavenstva Slovenskej banskej komory Michal Cehlár, predseda HBÚ Erich Veselényi, generálny riaditeľ sekcie cestovného ruchu na MCRaŠ SR a predseda Združenia baníckych spolkov a cechov Slovenska Erik Sombathy, poslanci MsZ, dekan RK cirkvi Norbert Ďurdík, Slavomír Michna, poverený predseda Banskoštiavnicko-hodrušského baníckeho spolku, predstavitelia viacerých celoslovenských podnikov, združení, odborov, spolkov a cechov, inštitúcií, a organizácií, primátori miest a starostovia obcí a mnohí ďalší vzácni hostia, priatelia, priaznivci Banskej Štiavnice a, samozrejme, aj v najhojnejšom počte naši spoluobčania.

Salamandrové dni 2026 sa začali vo štvrtok 10.9. v Slovenskom banskom múzeu v Kammerhofe predstavením Zborníka múzea Argenti fodina zameraného na 50. výročie Banského múzea v prírode, večer tradičným šachtágom v kultúrnom centre a pokračovali v piatok 12.9. ďalšími podujatiami. Boli to: Valné zhromaždenie SBK, Deň otvorených dverí v SBA, Burza minerálov v aule SŠ S. Mikovíniho a 21. ročník tradičného podujatia s environmentálnou tematikou.

V Kostole sv. Kataríny sa konalo od 12.00 h už tradičné slávnostné zasadnutie mestského zastupiteľstva aj za účasti vzácnych hostí, ako aj našich spoluobčanov spojené taktiež už s tradičným odovzdávaním ocenení pre osobnosti, ktoré sa najviac pričinili v predchádzajúcom období o rozvoj a zviditeľnenie nášho mesta doma i v zahraničí. V úvodnom vystúpení privítal všetkých účastníkov dekan Farnosti Banská Štiavnica Norbert Ďurdík modlitbou. Podujatie otvoril a všetkých významných hostí privítal zástupca primátora mesta Peter Ernek a samotný program uvádzal Peter Danáš. Slávnostný prejav predniesla primátorka mesta Nadežda Babiaková, ktorý v plnom znení uverejňujeme v tomto čísle ŠN. Ako prvý hosť vystúpil s príhovorom europoslanec Branislav Ondruš.

V rámci slávnostného zasadnutia MsZ odovzdala primátorka aj ocenenia mesta nasledovným osobnostiam: Dr. Mariánovi Parkányimu, Mgr. Patrikovi Jánymu- Čestné občianstvo mesta Banská Štiavnica, Ing. Michalovi Červeňovi- Cenu za záchranu kultúrneho dedičstva a rozvoj mesta.

Výročná cena mesta bola udelená Mgr. Jánovi Kružlicovi a Cena primátorky mesta: Ing. Slavomírovi Kickovi, MUDr. Janke Adamovicovej a športovému klubu Atléti BS pod vedením Dr. Róberta Petra. Za ocenených sa poďakoval Marián Parkányi (vystúpenie uvádzame v plnom znení na str. 6).

O hudobný doprovod a príjemnú atmosféru sa počas tohto slávnostného podujatia postarali spevokol Štiavničan, operný spevák Stanislav Bartko, ktorí zožali spolu s účinkujúcimi Dankou Modranskou, Helenou Miklošíkovou z AMU BB a huslistkou Martinou Výbohovou zaslúžený aplauz. Program doplnila básňou Mária Petrová a nechýbalo ani Bratstvo štiavnických facigerov.

Poobede od 14.30 h sa konali v Kostole sv. Kataríny celoštátne oslavy Dňa baníkov, hutníkov, geológov a naftárov spojené s odovzdávaním rezortných vyznamenaní zástupcami MH SR a MŽP SR. Za rezort ministerstva hospodárstva SR odovzdal vyznamenania štátny tajomník Szabolcs Hodosy a za rezort ministerstva životného prostredia SR Marek Chovan.

Z Kostola sv. Kataríny sa účastníci osláv presunuli pred budovu radnice, kde sa konal akt vztýčenia zástavy Organizácie miest svetového dedičstva. Vlajku OMSD vztýčila poslankyňa NR SR Ľubica Laššáková spoločne s europoslancom Branislavom Ondrušom za prítomnosti ďalších poslancov NR SR, štátnych tajomníkov z jednotlivých rezortov ministerstiev SR, vzácnych hostí a obyvateľov, ako aj návštevníkov nášho mesta.

Vyvrcholením Salamandrových dní bol už tradične Banskoštiavnický Salamander, ktorý začal o 19.30 h a prechádzal zo sídliska JUH do centra mesta po Nám. sv. Trojice. Zúčastnili sa ho aj vzácni hostia zo Slovenska, ale aj zo zahraničia, a to z ČR, Poľska, Maďarska, Slovinska, Rakúska a ďalších krajín. O jeho kultúrno-historickom význame svedčí aj to, že je zapísaný v Reprezentatívnom zozname nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska.

Počas celého dňa 11.9. bol už od 10.00 h až do neskorých večerných hodín bohatý kultúrno-spoločenský program na Nám. sv. Trojice, ktorého súčasťou bol aj tradičný salamandrový jarmok. Program moderoval Erik Forgáč. Na salamandrovom pódiu vystúpili: Buchajtramka, Schemnitz Lizard a Richard Autner & Band. Po Salamandrovom sprievode vystúpila slovenská kapela Sokoly. Vyvrcholením večera bol koncert Majself & Filipian, ktorí všetkým prítomným svojím vystúpením spríjemnili jedinečné chvíle. V dobrej nálade sa účastníci mestských osláv mohli spokojne vrátiť domov.

V sobotu 12.9. pokračoval program pre deti detským Salamandrom na Nám. sv. Trojice s Forgim. Na pódiu sa predstavili: divadlá Škaredé kačiatko, Balónová ZOO, Išlo vajce do sveta, Kúzelník Tristan, Gumoshow a s hudobným vystúpením Oroszlányanskej baníckej koncertnej festivalovej dychovej kapely.

Novým programom bolo v sobotu večer Iter Luminis (Cesta svetla), ktorý prepájal kultúrne a historické dedičstvo mesta s vizuálnym a hudobným umením na rôznych miestach mesta.

Pozitívne ohlasy bolo cítiť z každej strany a tradičné Salamandrové dni tak nabrali nový dych.

Salamandrové dni 2026 sú za nami. Boli mimoriadne úspešné a pevne veríme, že tomu bude minimálne tak aj na Salamandrových dňoch 2027! Takže vzácni naši hostia, ako aj naši spoluobčania, dovidenia o rok.

Michal Kríž

Poďakovanie primátorky mesta

1.str. Salamandrové dni 2026 boli teda znovu pripomenutím pred našou aj zahraničnou verejnosťou, aké svetoznáme tradície mala v minulosti Banská Štiavnica a ako systematicky a cieľavedome si udržuje tie najvzácnejšie historické tradície. Jednou z najvýznamnejších je už tradične Salamandrový sprievod, ktorý nemožno vidieť nikde inde, len v Banskej Štiavnici. A preto som sa rozhodla požiadať príslušné inštitúcie, aby tento sprievod bol zaradený aj do nehmotného kultúrneho dedičstva UNESCO. Pevne verím, že keď sa o rok opäť stretneme, budem Vám môcť s veľkou radosťou oznámiť, že táto moja žiadosť sa stala realitou, tak ako sa nám to podarilo už v roku 2013, keď Salamandrový sprievod bol zaradený do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska.

Vážení čitatelia Štiavnických novín, moji milí Štiavničania,

využívam aj túto príležitosť, aby som vám, ale aj všetkým tým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom pričinili o úspešný priebeh širokého spektra podujatí Salamandrových dní 2026 čo najúprimnejšie poďakovala. Pevne verím, že túto priazeň si všetci zachováte aj do budúcnosti, a to nielen pri zviditeľňovaní našich svetoznámych tradícií, ale aj pri ďalšom rozvoji nášho mesta.

Dovidenia pri Salamandrových dňoch 2027, ktorým prajem z celého srdca, aby boli ešte úspešnejšie ako v tomto roku.

Mgr. Nadežda Babiaková

Oznámenie

o prerušení distribúcie elektriny

Oznamujeme Vám, že bude prerušená distribúcia elektriny z dôvodu odstraňovania porúch na zariadeniach distribučnej sústavy prevádzkovateľa distribučnej sústavy spoločnosti Stredoslovenská distribučná, a. s. Bez elektrickej energie budú v B. Štiavnici:

- **29.9.** v čase od 7.00 – 19.00 h na ul.: Počúvadlianske Jazero.

Ďakujeme za porozumenie!

Ing. Daniel Hropko, PhD,
riaditeľ sekcie Dispečingy
SSD, a.s.

Príhovor primátorky mesta Banská Štiavnica

pri príležitosti Salamandrových dní 2026

/Slávnostné mestské zastupiteľstvo/

Vážený pán prezident Slovenskej republiky, Vážený pán europoslanec Branislav Ondruš, Vážená pani poslankyňa NR SR Ľubica Laššáková, Vážení páni poslanci NR SR: Richard Eliáš, Igor Šimko, vážení páni štátni tajomníci MH SR Szabolc Hodossy, ministerstva ŽP Štefan Kuffa, Vážení predstavitelia univerzít a vysokých škôl, Vážení poslanci MsZ, Vážení hostia, moji milí Štiavničania, dámy a páni!

S veľkou radosťou vás vítam v jednom z najvzácnejších priestorov kultúrno-historických objektov nášho mesta – v Kostole svätej Kataríny. Stretávame sa tu opäť pri príležitosti Salamandrových dní, počas ktorých si Banská Štiavnica pripomína svoju výnimočnú minulosť, vzdáva úctu generáciám, ktoré ju vytvorili, a zároveň sa s nádejou pozerá do budúcnosti. Vašu prítomnosť vnímame ako prejav úcty k Banskej Štiavnici, k jej svetoznámym dejinám, kultúrno historickému dedičstvu a ľuďom, ktorí v nej žili a žijú. Ďakujem vám, že ste prijali naše pozvanie a že spolu s nami spoluvytvárate slávnostnú atmosféru týchto dní.

Salamandrové dni nie sú iba pripomienkou minulosti. Sú živým spojením medzi tým, čo vytvorili naši predkovia, tým, čo tvoríme dnes, a tým, čo chceme odovzdať budúcim generáciám. Banská Štiavnica je mestom s výnimočnou historickou pamäťou. Jej ulice, námestia, banské diela, tajchy, chrámy, meštianske domy i jedinečná krajina rozprávajú príbeh ľudskej pracovitosti, odvahy a vynaliezavosti. Je to príbeh ľudí, ktorí dokázali prenikať do hĺbok zeme, zvládnuť silu vody, rozvíjať vedu, techniku a vzdelanosť.

Baníctvo, geológia, hutníctvo, lesníctvo a svetoznáma Banícka a lesnícka akadémia zanechali v našom meste dedičstvo, ktorého význam ďaleko presahoval hranice Slovenska. Toto dedičstvo však netvoria iba historické objekty a technické pamiatky. Tvoria ho aj hodnoty, ktoré potrebujeme aj dnes – odbornosť, tvorivosť, pracovitosť, súdržnosť a odvahu hľadať riešenia aj v zložitých časoch.

Mimoriadnym potvrdením európskeho významu Banskej Štiavnice je aj najnovšie ocenenie Európskej chemickej spoločnosti, ktoré naše mesto zaradilo medzi historické miesta európskej chémie. Je to uznanie tradície Baníckej akadémie, jej výučby chémie a mineralógie, ale aj generácií vedcov a pedagógov, ktorí z Banskej Štiavnice vytvorili jedno z významných centier vedeckého technického poznania svojej doby. Toto ocenenie nám pripomína, že Banská Štiavnica nebola iba mestom baníkov a technikov – bola aj mestom najvyspelejšej technickej vedy v Európe. Mestom Jacquina, Borna, Scopoliho a Ruprechta.

Našou úlohou však nie je iba obdivovať to, čo nám zanechali predchádzajúce generácie. Našou povinnosťou je toto dedičstvo chrániť, zveľaďovať a napĺňať novým zmysluplným poslaním. Uplynulý rok priniesol Banskej Štiavnici viacero dôležitých výsledkov. Pokračovali sme v investičných projektoch, v revitalizácii mesta a obnove historických objektov poškodených ničivým požiarom v roku 2023. Komplexne sme obnovili budovu radnice – výnimočného symbolu banskoštiavnickej samosprávy. V týchto dňoch ukončujeme rekonštrukciu Szytnyayovského domu – ZUŠ, ktorý bol zničený ničivým požiarom, chystáme sa na komplexnú rekonštrukciu budovy bývalého jezuitského kolégia – súčasného kultúrneho centra, pripravujeme ďalšie významné projekty v oblasti znovuoživenia vnútorných mestských záhrad. Zrekonštruovali sme ďalšie miestne cesty a verejné priestranstvá a nezabudli sme ani na kultúru, školstvo a sociálnu oblasť v našom meste.

Požiar v historickom centre nám bolestivo pripomenul, aké je naše dedičstvo vzácne, ale zároveň zraniteľné. Ukázal nám však aj veľkú solidaritu ľudí, odborníkov, dobrovoľníkov a darcov zo Slovenska i zo zahraničia. Všetkým, ktorí pomáhali a stále pomáhajú pri obnove poškodených objektov, patrí moja úprimná vďaka.

Banská Štiavnica je súčasťou tohto najprestížnejšieho celosvetového Zoznamu svetového dedičstva UNESCO. Je to pre nás veľká česť, ale zároveň aj záväzok. Takéto dedičstvo však nie je iba vlastníctvom nášho mesta. Je hodnotou, ktorú sa Slovenská republika zaviazala chrániť pre budúce generácie celého sveta. Preto Banská Štiavnica nemôže zostať pri ochrane svojho mimoriadne vzácneho dedičstva sama. Solidarita jednotlivcov nemôže nahradiť systematickú podporu štátu. Potrebujeme stabilné financovanie, odbornú pomoc a dlhodobú spoluprácu všetkých, ktorí nesú zodpovednosť za ochranu kultúrno-historického dedičstva ľudstva.

Prejav primátorky mesta FOTO MICHAL KRÍŽ

Zároveň však chceme, aby Banská Štiavnica nebola iba krásnou kulisou minulosti. Chceme živé mesto – mesto, ktoré je dobrým domovom pre svojich obyvateľov. Mesto, ktoré chráni svoje pamiatky a krajinu, ale zároveň vytvára aj plnohodnotný priestor pre život, prácu, kultúru, vzdelávanie, podnikanie a nové myšlienky.

Ctení hostia, milé dámy a páni!

Dnešné slávnostné zasadnutie je tradične aj príležitosťou oceniť osobnosti, ktoré svojím životom a prácou prispeli k rozvoju Banskej Štiavnice a k ochrane jej hodnôt. Mesto nevytvárajú iba budovy, ulice a inštitúcie. Mesto vytvárajú predovšetkým ľudia – ich schopnosti, charakter, vzájomná pomoc a ochota venovať svoj čas spoločnému dobru. Všetkým, ktorí budú onedlho na tomto mieste našou samosprávou ocenení, úprimne blahoželám a ďakujem za všetko, čo pre Banskú Štiavnicu vykonali a naďalej vykonávajú.

Salamandrové dni sú zároveň stretnutím baníckej, hutníckej, geologickej, naftárskej, ako aj ďalších odborných komunít. Aj tým dokazujeme, že odkaz baníctva, hutníctva, geológie a technického vzdelávania zostáva v našom meste stále živý.

Vážené dámy a páni,
moji milí Štiavničania!

Budúcnosť Banskej Štiavnice nevzniká niekde mimo nás. Vzniká našimi každodennými rozhodnutiami – tým, ako sa staráme o naše mesto, ako chránime jeho hodnoty a či dokážeme aj napriek rozdielnym názorom hľadať spoločný záujem. Chceme, aby aj naďalej Banská Štiavnica zostala mestom, ktoré si ctí svoju minulosť, ale s optimizmom hľadí do budúcnosti. Mestom kultúry a vzdelanosti, mestom európskeho významu, ale predovšetkým mestom dobrým pre život.

Nech sú preto tohtoročné Salamandrové dni nielen oslavou našich tradícií, ale aj potvrdením našej spoločnej zodpovednosti za mesto, ktoré sme zdedili a ktoré chceme odovzdať budúcim generáciám v čo najlepšej podobe. Tak ako naši predkovia dokázali premieňať bohatstvo ukryté v zemi na hodnoty, ktoré obdivuje celý svet, dokážme aj my premieňať svoje poznanie, skúsenosti a lásku k mestu na jeho čoraz lepšiu budúcnosť.

Ďakujem vám za vašu doterajšiu prácu, priazeň a vernosť nášmu mestu, ale aj za účasť na tomto, ako aj všetkých podujatiach Salamandrových dní. Všetkým vám želám príjemné a plnohodnotné prežitie Salamandrových dní 2026.

Zdar Boh!

Mgr. Nadežda Babiaková

Mesto Banská Štiavnica získalo
multifunkčné prenosné ihrisko

v rámci národného športového projektu Generácia OLYMP

Slovenský olympijský a športový výbor (SOŠV) pokračuje v podpore športu detí a mládeže.
V rámci národného športového projektu Generácia OLYMP bude vybudované multifunkčné prenosné ihrisko pri ZŠ J. Horáka určené na podporu pravidelného pohybu a zdravého životného štýlu. Projekt realizuje Slovenský olympijský a športový výbor v spolupráci so Slovenským zväzom florbalu. Florbal je v súčasnosti veľmi populárny šport, najmä medzi deťmi a mladými ľuďmi. Je dynamický, zábavný a zároveň podporuje pohyb, spoluprácu a tímového ducha. Nové florbalové ihrisko preto bude určite dobre využité. Veríme, že na ňom budú pravidelne trénovať deti, mládež aj dospelí a bude slúžiť na športové aktivity, tréningy, zápasy či voľnočasové hry. Schválené prostriedky zo štátneho rozpočtu v roku 2025: *„Multifunkčné prenosné ihrisko v hodnote 11 682,54 €.“*

MINISTERSTVO CESTOVNÉHO RUCHU A ŠPORTU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

MsÚ

Jedna z najkrajších sôch
sa vracia na Kalváriu

Od konca 80-tych rokov prichádzalo k vykrádaniu Kalvárie, najmä jej sôch.

Veľmi bolestivým bolo odcudzenie súboru sôch z Kaplniek ECCE HOMO a Žalár. V hornom priestore sa nachádzali tri figúry: Pontský Pilát s Kristom a Barabášom, v geste, ako sa pýta davu, koho má zachrániť a koho popraviť. Tieto sochy sú, žiaľ, nezvestné všetky. V spodnom priestore bolo 5 rímskych vojakov, ako mučia Pána Ježiša. Tu sa zachovali dve sochy vojakov. Tretiu sme objavili na dražbe a nechali zaistiť políciou. Žiaľ, najkrajšia socha

– Kristus – sa nezachovala.
Katke Voškovej z Kalvárskeho fondu a sochárovi Janovi Fečovi sa v rámci dokumentácie podarilo zhromaždiť niekoľko dobových fotografií sochy mučeného Ježiša. Vďaka príspevku od Nadácie VÚB sme ju mohli objednať a v nedeľu 13.9.2026 bola socha slávnostne posvätená počas Kalvárskej púte Mons. Danielom Ižoldom.
V pondelok 14.9. bola socha vynesená počas krížovej cesty a inštalovaná na svoje pôvodné miesto. Postupne chceme vyrobiť všetkých 9 sôch, ktoré sa v tejto kaplnke nachádzali. Dnes sú tu ako dočasné riešenie iba ich fotorepliky.

Martin Macharik,
predseda Kalvárskeho fondu

Deň Hontianskeho seniorátu
v Banskej Štiavnici

V nedeľu 6.9. sa primátorka mesta Mgr. Nadežda Babiaková zúčastnila II. dňa Hontianskeho seniorátu v Banskej Štiavnici.

Toto krásne stretnutie, ktoré spojilo veriacich, rodiny, seniorov aj deti v príjemnej atmosfére spoločenstva. Bohatý program priniesol slávnostné služby Božie, piesne, duchovné slovo, ale aj popoludňajší program venovaný oceneniu riešiteľov Biblickej olympiády či silným ľudským príbehom.
Ďakujeme organizátorom, predsedníctvu Hontianskeho seniorátu ECAV, Cirkevnému zboru ECAV Banská Štiavnica a všetkým, ktorí sa podieľali na príprave dnešného podujatia.

Hontiansky seniorát ECAV s primátorkou FOTO MICHAL KRÍŽ

Prajeme Hontianskemu seniorátu veľa síl, vzájomnej spolupatričnosti a Božieho požehnania do ďalších rokov. Nech takéto stretnutia aj naďalej spájajú ľudí a posilňujú hodnoty, na ktorých môžeme spoločne stavať.
Aj touto cestou blahoželáme nášmu zborovému farárovi Mgr. Dancielovi Gdovinovi k funkcii konseniora Hontianskeho seniorátu, je to pocta pre neho, ale aj dôkaz, že dokáže spájať ľudí. Tlejúci knôt neuhasí...

MsÚ

kalendárium SBM

Aktuálne podujatie
19.9.2026, sobota, 9:00 h / ***Moderštôlnianske baníctvo 2.*** Komentovaná montánna vychádzka po montánnom dedičstve Banskej Štiavnice na trase Tajch Veľká Richňava > Štôlne pod Haviarskym vrchom > Moderštôlniansky jarok (štôlne vo Voznickej doline) > Moderštôlniansky tajch > Vrch Banište > Veľká Richňava. Stretnutie účastníkov je pri tajchu Veľká Richňava o 9.00 h, dĺžka trasy cca 12 km. Potrebná turistická obuv, oblečenie, jedlo a pitie. V prípade nepriaznivého počasia sa podujatie nekoná. Ukončenie o 16.00 h. Kontakt: Banské múzeum v prírode, bmp@muzeumbs.sk, 045 691 29 71.

Výstavy
2.-30.9.2026, streda – nedeľa, 9:00 - 17:00 h / ***Stanislav Mikovčák: Prekuta(ná) krajina,*** Starý zámok, Starozámocká 11. Výstava prináša do Starého zámku silný príbeh kovu a histórie neodmysliteľne spätej s prekutávaním zeme. Kompozície spájajúce surové železo s prírodnými štruktúrami staročného dreva a kameňa oživujú spomienky na našich predkov priamo v srdci stredovekej architektúry. Výstava potrvá do 31.12.2026.
2.-30.9.2026, streda – nedeľa, 9:00 - 17:00 h / ***Leonardova posledná večera,*** Starý zámok, Starozámocká 11. Výstava unikátnej a precíznej rekonštrukcie diela *„Leonardova posledná večera“* v prevedení akad.mal. Stanislava Lajdu. Výstava potrvá do 30.11.2026.
1.-30.9.2026, utorok – sobota, 9:00 - 17:00 h / ***Otvorený depozitár mineralogickej zbierky,*** Kammerhof, Kammerhofská 2. Ukážka viac ako 7 000 vzoriek z geologicko-mineralogickej zbierky vrátane klenotov poškodených požiarom v Berggerichte.

SBM

Oznam

Upozorňujeme našich prispievateľov, že príjem príspevkov a inzercie do každého čísla ŠN je vždy v párny pondelok **do 9.00 h.**
Ďakujeme za porozumenie!

red.

Vystúpenie pri odovzdávaní čestného občianstva

Vážený pán prezident SR,
Vážená pani podpredsedníčka vlády a ministerka SR,
vážení páni ministri SR,
Vážení štátni tajomníci SR,
Vážené panie poslankyne,
vážení páni poslanci Európskeho parlamentu, NR SR, BBSK a MsZ v Banskej Štiavnici,
Vážená pani primátorka,
drahí obyvatelia Banskej Štiavnice, drahí vzácni hostia!

Po obdržaní informácie, že mi mestské zastupiteľstvo udelilo čestné občianstvo, ihneď prebehol mojou pamäťou krátky film z obdobia môjho pôsobenia v meste, ale i z obdobia po odchode z neho. Všetko to krásne, čo som tu zažil a všetko to, čo ma počas môjho doterajšieho života spájalo s ním.

Môj osobný vzťah k Banskej Štiavnici sa začal budovať pred 5 desaťročiami, hneď nástupom na Strednú lesnícku technickú školu, cez mojich profesorov na škole, nakoľko oni vždy spájali odbornosť s historickým pohľadom na samotné mesto ako na vzácny drahokam, vybrúsený dejinami, aký by sme inde márne hľadali.

S hrdosťou a s odstupom času spomínam na nezabudnuteľné, stále znejúce slová našich pedagógov, ktorí nám pripomínali, aké silné stopy tu zanechalo evanjelické lýceum, kde študovalo mnoho osobností a medzi nimi aj Andrej Sládkovič a našiel si tu aj životnú lásku Marínu. Často spomínam na seminára nášho učiteľa Jozefa Lackoviča, ktoré vždy boli spojené v novembri návštevou hrobu Maríny Pischlovej.

Nikdy nám nezabudli naši profesori pripomínať, že toto mesto má svoju bohatú svetoznámu históriu a už v dávnejšej minulosti bolo mestom priemyslu a vzdelanosti.

Štiavnica vytvárala možnosti a poskytovala veľký priestor nielen študentom počas stredoškolských čias, ale i obyvateľom, na základe ktorého som sa i ja zapojil do kultúrneho, športového a spoločenského diania v meste, ako i moji dnešní ocenení kolegovia.

Hral som futbal za Dinas, hneď som sa zapojil do divadelného krúžku v rámci činnosti osvetovej besedy v meste, hral som divadlo s takými osobnosťami, ako boli napr. p. Jozef Číž - herec, režisér, hovorilo sa o ňom, že vedel všetky texty, takže mohol hociktorého herca zastúpiť /, Turček z Bôrika, Rückschloss, Elena Gondová a ďalší.

V rámci môjho pôsobenia v mládežníckej organizácii som sa podieľal na organizovaní celoslovenských kultúrnych a športových súťaží a podujatí, ako i na letnej aktivite študentov SŠ a VŠ, ktorej činnosť som smeroval i do B.Š. so zámerom pomôcť mestu pri jeho obnove historických pamiatok a budov. Iste viac by k tomu povedal, ale žiaľ, už dnes nie je medzi nami, bývalý predseda mestského národného výboru, pán Ján Petrík. Materiálne a organizačne som prispel na Beh Trate mládeže, z Hronskej Breznice do Banskej Štiavnice, spolu s takými aktívnymi organizátormi, ako boli vynikajúci športovci Ivan Kováč a Karol Palášthy, ktorí športovo vyrastali v tomto meste a dosiahli významné športové úspechy v celoslovenských a celoštátnych bežeckých súťažiach. Nadšenci v B. Štiavnici organizovali viacero ročníkov Behu ÚSTAVY SR, na ktorom mával záštitu prezident SR Ivan Gašparovič.

V 80. rokoch sme pripravili v meste oslavy Trate mládeže spojené s bohatým kultúrnym programom v upravenom amfiteátri i pre verejnosť.

V rámci mládežníckeho hnutia v oblasti životného prostredia pod názvom Stromu života bol vytvorený priestor pre obnovu rôznych historických pamiatok na Slovensku, napr. i Čiernobalocká železnička a práve v Banskej Štiavnici bolo toto hnutie nasmerované na opravu a obnovu vodohospodárskej sústavy tajchov v okolí B. Štiavnice, kde bola jedna z hlavných organizátoriek v stanovom mestečku Vaša rodáčka Ivica Moravčíková.

Posledných 30 rokov som sa snažil orientovať svoju pomoc prostredníctvom programov prezidentov SR, a to p. prezidenta Rudolfa Schustera a p. prezidenta Ivana Gašparoviča, nakoľko som viedol počas ich pôsobenia vo funkciách prezidentov ich sekretariáty.

V tomto období sa nám podarilo zrealizovať návštevu B. Štiavnice monackého kniežaťa Alberta, ako i nórskeho kráľa Haralda s manželkou, ktorým podával obed pán prezident Ivan Gašparovič v kaštieli vo svätom Antone.

Príhovor čestného občana Mariána Parkányiho FOTO MICHAL KRÍŽ

Bolo to obdobie, kedy páni prezidenti SR výrazne pomáhali Banskej Štiavnici a osobne ju veľakrát navštívili, čo dokumentujú i pamätné tabule a zápisy v kronikách a samospráve, oprávnene sa stali aj čestnými občanmi Banskej Štiavnice. Pán prezident Ivan Gašparovič i doteraz takmer každoročne navštevuje Salamandrové dni, ako i Dni sv. Huberta vo Svätom Antone.

Som rád a Štiavničania to oceňujú, že i súčasný pán prezident SR pán Peter Pellegrini venoval a venuje veľkú pozornosť tomuto krásnemu mestu, ktoré si to zaslúži.

Pred niekoľkými dňami spolu s mojimi ocenenými kolegyňami a kolegami by nás ani vo sne nenapadlo, že tu budeme dnes stáť pred Vami a z rúk pani primátorky preberať ocenenia v tomto historickom centre B. Štiavnice medzi Radničným námestím a Námestím sv. Trojice v Kostole sv. Kataríny, vysvätenom pred vyše 500 rokmi.

S hlbokou pokorou a nesmiernou vďačnosťou všetci prijímame tieto ocenenia za to, čo sme pre B. Štiavnicu urobili, dosiahli, či už na poli zveľaďovania histórie, na poli športu, či už v oblasti kultúry, cestovného ruchu, alebo v oblasti medicíny, ale zároveň si uvedomujeme, ako nás toto mesto ovplyvnilo v živote.

O to viac si to vážime, nakoľko B. Štiavnica svojou nezabudnuteľnou históriou, vzdelanosťou, ktorú pozitívne vnímajú Slováci, ale i zahraniční hostia, ako skutočnú PERLU v náhrdelníku ostatných miest.

Tieto ocenenia nepatria len nám oceneným, ale patria i našim priateľom, spolupracovníkom, kolegom a každému z Vás, s ktorými sme mali tú česť spolupracovať a podieľať sa na tvorbe a zveľaďovaní spoločných hodnôt v Banskej Štiavnici.

Toto ocenenie nevnímame ako koniec našej práce, ale ako silný záväzok do budúcnosti. Domov nie je len miesto, kde sme sa narodili, ale miesto, kde zapustíme korene, kde žijú ľudia, s ktorými sme počas nášho života spolupracovali, kde žijú ľudia, ktorých máme radi a ich milujeme.

Naše srdcia patria tomuto mestu a jeho obyvateľom.

Záverom mi dovoľte v mene nás ocenených ešte raz zo srdca, úprimne poďakovať poslancom mestského zastupiteľstva, ako i pani primátorke, za dôveru, ako i navrhovateľom, ktorí oprášili naše možno i zabudnuté aktivity. Tieto ocenenia nás ešte viac spojili s mestom, jeho obyvateľmi a s Vami tu prítomnými.

Chceme Vás ubezpečiť, že pokiaľ budeme žiť, budeme sa snažiť našu Štiavnicu propagovať, pomáhať jej a na každý jej úspech budeme vždy veľmi hrdí.

Veľmi pekne Vám ďakujem, že som mal možnosť pred Vami dnes vystúpiť!!!

Marián Parkányi

Sadová úprava „kruháča“

na ulici Križovatka

Na základe viacerých žiadostí a podnetov od občanov sa mesto rozhodlo pristúpiť ku kompletnej úprave priestoru tzv. „kruháča“ na ulici Križovatka.

Cieľom bolo vytvoriť estetickejší, pestrejší a zároveň udržateľnejší verejný priestor, ktorý bude príjemným spestrením tejto časti mesta.
Prvým krokom bolo odstránenie pôvodnej vegetácie a zeminy. Postupne sa odstránilo a na zberný dvor odviezlo približne 17 ton materiálu.
Keďže plocha je vytvorená na asfaltovom podklade, bolo potrebné doplniť novú, kvalitnú zeminu, ktorá vytvorí vhodné podmienky pre rast a ďalší rozvoj vysadených rastlín. Na základe predchádzajúcich skúseností sa tentoraz použilo väčšie množstvo zeminy – približne 31 m³.
Nová zemina bola následne prekrytá ekofóliou s výmerou 135 m², ktorá je vyrobená zo 100% kompostovateľnej biomasy. Jej priemerná životnosť je približne 3 až 5 rokov, pričom sa postupne rozkladá pôsobením teploty a vlhkosti. Po rozklade nezanecháva nežiaduce chemické zvyšky a môže zároveň slúžiť ako biologické hnojivo. Ekofólia tak pomáha obmedzovať rast buriny a predstavuje ekologickejšiu alternatívu k používaniu herbicídov.

Nová výsadba

Súčasťou úpravy bola aj kompletná výsadba nových rastlín. Vysadených bolo spolu 48 okrasných krov, konkrétne:
- 40 ks Cotoneaster dameri (skalník),
- 5 ks Lonicera nitida (zemolez),
- 3 ks Budleja – nízky kultivar.

Doplnených bolo aj 365 kusov trvaliek:
Aster Anneke (astra - ružová farba - kvitne IX-X) – 61 ks
Echinacea White Swan (echinacea biela farba - kvitne VI-IX) - 24 ks
Echinacea Bright Rose (echinacea ružová farba - kvitne VI-IX) – 42 ks
Echinacea Pearl Parrot (echinacea žlto oranžová farba - kvitne VI-IX) - 24 ks
Echinacea Fountain Yellow (echinacea žltá farba - kvitne VI-IX) - 48 ks
Echinacea Sun Magic Vintage Orange (echinacea oranžová farba - kvitne VI-IX) - 24 ks
Euphorbia polychroma (mliečnik - žltá farba - kvitne IV-VI) – 24 ks
Gaura lindheimeri Siskiyou Pink (gaura - ružová farba - kvitne VI-X) – 72 ks
Lavandula angustifolia (levanduľa - fialová farba - kvitne VI-VIII) – 27 ks
Nepeta x faassenii Walker's Low (kocúrnik - fialová farba - kvitne V-IX) – 19 ks
Pre ešte pestrejší vzhľad počas jarného obdobia bude vysadených aj 300 kusov cibuľovín – tulipánov a narcisov.
Aby sa novovysadeným rastlinám čo najlepšie darilo, ku každej z nich bol použitý aj hydrogél, ktorý pomáha zadržiavať vodu a zabezpečuje rastlinám potrebné živiny s minimálnymi stratami vody. Ide o materiál vhodný na použitie v substráte, s neutrálnym pH, ktorý nekontaminuje vodu, rastliny ani živočíchy a po približne siedmich rokoch prirodzene biodegraduje.
Na záverečné mulčovanie bola použitá píniová mulčovacia kôra, ktorej bolo použitých približne 290 balení s objemom 50 litrov.

Viac zelene, farieb a života

Výsledkom celej úpravy je nový, estetickejší a reprezentatívnejší vzhľad tohto verejného priestoru. Kombinácia okrasných krov, pestrofarebných trvaliek a jarných cibuľovín bola zvolená tak, aby sa *„kruháč“* postupne menil počas jednotlivých ročných období a prinášal do ulice viac zelene, farieb a života.
Výsadba bude v nasledujúcich rokoch postupne mohutnieť a vytvárať harmonický, farebný a prirodzene pôsobiaci celok. Veríme preto, že nová podoba *„kruháča“* na ulici Križovatka bude príjemným spestrením verejného priestoru, poteší obyvateľov aj návštevníkov mesta a zároveň ukáže, že aj menšie plochy môžu výrazne prispieť k estetickejšiemu a zelenšiemu prostrediu.
Pri písaní tohto článku sa mi obnovila v pamäti situácia, kedy sa realizovala nová sadová úprava na ulici Dolná. Tiež sa zdvihla vlna kritiky a nevôle. A dnes? Všetci sa tešíme z tejto upravenej plochy. Len škoda, že málokto si teraz uzná, že nemal som pravdu.

MsÚ

záhradkárske okienko

Rady záhradkárom

Zeleninová záhrada

- do jari môžeme na záhonoch nechať ružičkový kel, kučeravý kel, pór, čierny koreň, koreňový petržlen
- karfiol s nedorastenými ružičkami vyberieme a uložíme do pareniska
- rastliny špargle odrežeme pri pôde a medzi riadky zarýľujeme maštaľný hnoj
- vysievame špenát na skorý jarný zber
- na záhony môžeme vysievať koreňový petržlen
- na pripravené záhony sadíme cesnak
- rozsádzame trvalé druhy zeleniny – pažítka, rebarbora, chren
- vyjednotíme zimný šalát vysiaty priamo na záhony
- zberáme koreňovú a neskorú hlúbovú zeleninu
- zdravú zeleninu uložíme do pivnice

Ovocná záhrada

- nakupujeme vhodné odrody ovocných stromov
- vysádzame ovocné stromy do vopred pripravených jám
- pokračujeme v zbere a spracovaní jesenných a zimných odrôd ovocia
- prekypríme a prihrnieme trsy jahôd
- prijaté očká na marhuliach a broskyniach chránime pred zmrznutím papierovým obalom
- v neoplotených záhradách chránime kmene mladých drevín pred ohryzením zverou pletivom
- vymeníme lepové pásy proti škodcom
- po zbere ovocia kôru stromov očistíme železnou kefou, odstránenú kôru spálime

Septembrový dážď, poliam potrava, vinohradom otrava.
Po svätom kríži jeseň sa blíži.
Zdroj: www.zahrada.sk

Michaela Mojžišová

Oznam

Informačné centrum mesta Banská Štiavnica, Nám. sv. Trojice 1.
Otvorené: po-so: 9.00 – 17.00 h
ne: zatvorené
Kontakt: 045/6949653, ic@banskastiavnica.sk

IC BŠ

farské okienko

Ďakujeme všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom pričinili o prípravu a priebeh tohtoročnej Kalvárskej púte. Počasie nám tento rok prialo, čo potvrdzuje aj vysoká účasť pútnikov z nášho mesta i okolitých obcí. Po sviatku Povýšenia Svätého kríža, ktorý sme završili svätou omšou v pondelok o 18.00 h v Hornom kostole, sme pokračovali v slávnostnom duchu aj v utorok, na slávnosť Sedembolestnej Panny Márie, patrónky Slovenska. Sedembolestná je zároveň patrónkou kostola v Bankách, v ktorom sme v tento deň mali slávnostnú svätú omšu o 17.00 h. Všetkých pozývame na **Národný pochod za život**, ktorý sa uskutoční **v nedeľu 20. septembra v Bratislave**. V rámci tohto podujatia pozývame veriacich Banskobystrickej diecézy na **spoločné slávenie sv. omše** našej diecézy **o 11.00 h** v kapucínskom kostole na Župnom námestí v Bratislave. Program potom pokračuje na Námestí slobody, od 12.00 h sa môžete tešiť na koncert známych slovenských kresťanských hudobníkov, potom nasleduje hlavný program, samotný pochod a ďalšie koncerty. Zároveň v tú istú **nedeľu 20. septembra**, pozývame našich farníkov na **ľahkú turistiku na vrch Paradajs**, kde o 15.00 h pán dekan Norbert Ďurdík požehná obnovený kríž. Pokiaľ nám počasie bude priať, môžeme si priniesť z domu aj nejaké dobroty, ktoré si na vhodnom mieste spoločne opečieme.

Alexandra Babiaková

Ponuka

Centrum voľného času v Banskej Štiavnici ponúka tanečné vystúpenia súboru Applause na zábavy, večierky, spoločenské akcie. V ponuke máme tance národné, moderné, ľudové a pod. Bližšie informácie v CVČ na č. tel.: 0907 598 567.

J. Machilová

Ponuka

Základná škola Jozefa Kollára ponúka priestory jedálne na konanie spoločenských udalostí, osláv, večierkov a pod. Kontakty:
0904 523 872, 0911 875 772.

ZŠ J. Kollára

Banícke podujatia Salamander 2026

Tradičnou súčasťou programu Salamandrových dní 2026 boli aj banícke podujatia.

Slávnostný banícky šachtág v KC FOTO LUBO LUŽINA

Prvým bol slávnostný banícky šachtág 10.9., ktorého sa zúčastnili aj nasledovné významné osobnosti: Filip Kuffa, štátny tajomník MŽP SR, Szabolcs Hodosy, štátny tajomník MH SR, Štefan Kuffa, štátny tajomník MŽP SR, Michal Cehlár, dekan Fakulty BERG TU Košice a predseda Slovenskej banskej komory, Jozef Živčák, dekan SF TU Košice, Erich Veselényi, predseda HBÚ, Hana Staňková, dekanka HGF VŠB Ostrava, Martin, Nadežda Babiaková, primátorka Banskej Štiavnice, Slavomír Michna, poverený predseda BŠ-H baníckeho spolku, Richard Kaňa, emeritný predseda BŠ-H baníckeho spolku, Norbert Werner, podpredseda Združenia baníckych spolkov a cechov Slovenska, Jozef Ruska, predseda SZVK Košice, Jozef Uram, starosta Hodruše-Hámrov, Ivan Bača, riaditeľ Slovenskej banskej, s.r.o. Hodruša-Hámre, László Tóth, prezident Maďarskej baníckej a hutníckej spoločnosti, Václav Dorazil, predseda Združenia hornických a hutníckych spolkov ČR, Marian Lešna, predseda p.p. Soľnej bane Wielicka PR, Ján Hrabovský, prezident Slovenskej baníckej spoločnosti, ThLic. Martin Kňažek, riaditeľ Biskupského úradu BB, nechýbal ani Marek Przystasz, predseda STIG v Rybniku PR. Pozvanie prijali aj členovia Handlovského baníckeho spolku, Banskobystrického baníckeho cechu, Spolku priateľov Bane Nováky, Baníckeho spolku Hornej Nitry, Ľubietovského baníckeho spolku a Banskobystrického baníckeho cechu. Hlavnými funkcionármi šachtágu boli: prezídium – Milan Durbák, kontrárium – Slavomír Michna, kantor – Ján Kružlic, fuchsmajor – Milan Šesták, pivný dispečeri – Jozef Karabelly a K. Balážfy, podkurovači Karsten Ivan a Ľubomír Sásik, ošliador držali Branislav Konečný a Marián Adamský, klopačku obsluhoval Milan Mertel a intonáciu baníckych piesní zabezpečil spevokol Štiavničan. V programe boli všetky základné bloky, svätenie dupláka a tiež *„skoky cez kožu“*, ktorými boli prijaté do baníckeho stavu štyri osoby, Szabolcs Hodosy, Jozef Živčák, Martin Kňažek a Mgr. Lukáš Pellegrini. V medzinárodnom pivnom súboji vedúcich predstaviteľov fakúlt, dekanky H. Staňkovej a dekana M. Cehlára o cenu Pivovaru Steiger, tesne zvíťazila H. Staňková. Hlavnými sponzormi podujatia boli Mesto Banská Štiavnica, Pivovar Steiger Vyhne a Slovenská banská, s.r.o. Hodruša-Hámre, za čo im, ako aj členom prípravného výboru, študentom SPŠ Samuela Mikovíniho a zamestnancom kultúrneho centra, patrí úprimné banícke poďakovanie. Dňa 11.9. sa uskutočnili dve podujatia celoslovenského charakteru. V dopoludňajších hodinách to bolo Valné zhromaždenie Slovenskej banskej komory, ktoré sa uskutočnilo v aule Gymnázia A. Kmeťa, na ktorom stavovská banícka organizácia zhodnotila rok 2025. Popoludní sa v Kostole sv. Kataríny uskutočnili celoštátne oslavy Dňa baníkov, geológov, hutníkov a naftárov, rezort MH SR zastupoval S. Hodosy, rezort MŽP SR zastupoval Marek Chovan, generálny riaditeľ SÚ MŽP SR, Zväz hutníctva, ťažobného priemyslu a geológie SR zastupoval jeho prezident, Milan Veselý a Slovenskú banskú komoru zastupoval M. Cehlár. Slávnostné podujatie moderoval Peter Danáš, vyznamenania odovzdávali prítomní zástupcovi rezortov a Erik Sombathy, predseda ZBSCS. Medzi vyznamenanými boli aj Štiavničan Zdenko Fašánek. V kultúrnom programe osláv účinkoval aj Spevokol Štiavničan, Banskoštiavnickí facigeri (nosiči svetla) a mimoriadne zaujalo vystúpenie operného speváka Stanislava Bartku, opernej speváčky Danky Modranskej, klaviristky Heleny Miklošíkovej a huslistky Martiny Vybochovej. Večer, za trochu dažďového počasia, sa do predvoja Salamandrového sprievodu zapojilo vyše tisíc osôb, medzi ktorými boli aj účastníci celoštátnych osláv, delegácie domácich a zahraničných baníckych organizácií, baníckych, hutníckych a lesníckych škôl z Maďarska a z Českej republiky, ako aj delegácie domácich a zahraničných baníckych spolkov z Poľska, Maďarska a Slovinska. Tradičný záver predvoja zabezpečili bubeníci z USS STEEL – NIPPON STEEL Košice. Zoradenie a koordinovanie predvoja zabezpečili B. Konečný, M. Adamský, Zuzana. Balážfyová, S. Michna a Ivana Kubalová. Vo vlastnom Salamandrovom sprievode, ktorý úspešne zorganizoval Ján Petrík, účinkovali aj viacerí členovia baníckeho spolku.
Zdar Boh!

Milan Durbák

Biela pastelka oslavuje 25 rokov

V uliciach Banskej Štiavnice stretnete dobrovoľníkov už 18. septembra.

Aj Banská Štiavnica pomáha nevidiacim a slabozrakým. Biela pastelka oslavuje 25 rokov.

Už 25 rokov pomáha Biela pastelka zlepšovať život nevidiacich a slabozrakých ľudí na Slovensku. Jubilejný ročník verejnej zbierky vyvrcholí v piatok **18. septembra 2026,** keď do ulíc miest a obcí po celom Slovensku vyjdú dobrovoľníci. Stretnúť ich budete môcť aj v Banskej Štiavnici i ďalších mestách a obciach Banskobystrického kraja.

Verejnú zbierku Biela pastelka organizuje Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska (ÚNSS). Jej výťažok pomáha dofinancovať aktivity, vďaka ktorým môžu ľudia so zrakovým postihnutím získavať zručnosti potrebné pre samostatný život – naučiť sa bezpečne pohybovať s bielou palicou, čítať a písať Braillovým písmom, zvládnuť starostlivosť o domácnosť či používať počítač, mobilný telefón a ďalšie kompenzačné pomôcky. ÚNSS poskytuje aj sociálne a sociálno-právne poradenstvo, pomáha pri uplatnení sa v zamestnaní, odstraňovaní bariér a obhajobe práv ľudí so zrakovým postihnutím.

„Sme veľmi radi, že sa k nám ľudia z Banskej Štiavnice pravidelne pridávajú – či už ako dobrovoľníci, alebo darcovia. Bez nich by naše úsilie nebolo možné. Za každou takouto pomocou je konkrétna zmena v živote nevidiaceho alebo slabozrakého človeka – viac samostatnosti, možností a slobody rozhodovať o svojom živote. A to nie je málo,“ hovorí Eliška Fričovská, PR manažérka Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska.

Vidíme vás... a ĎAKUJEME!

Tohtoročný, už 25. ročník Bielej pastelky sprevádza kampaň s názvom *„Vidíme vás“*. Chce upozorniť na to, že za zrakovým postihnutím sú predovšetkým ľudia – so svojimi príbehmi, snami, plánmi a každodennými výzvami.

Zrakové postihnutie totiž neznamená iba úplnú stratu zraku. Mnohí slabozrakí ľudia majú zachované zvyšky zraku, ktoré im však neposkytujú plnohodnotné videnie a môžu ich výrazne obmedzovať v každodennom živote. Niekto vníma svet rozmazane, iný vidí iba časť zorného poľa, nerozoznáva detaily alebo má výrazné ťažkosti v určitých svetelných podmienkach. Aj túto rozmanitosť chce jubilejná kampaň priblížiť verejnosti.

Posolstvo *„Vidíme vás“* má zároveň symbolický význam. *„Pripomína, že ľudia so zrakovým postihnutím vnímajú záujem, podporu a solidaritu svojho okolia. Biela pastelka tak už štvrťstoročie spája ľudí, ktorí chcú pomôcť, s tými, ktorým ich podpora prináša viac samostatnosti a možností,“* vysvetľuje Fričovská.

Čo dokáže pomoc Bielej pastelky?

Príspevky darcov sa premieňajú na konkrétnu odbornú pomoc. V roku 2025 mohla ÚNSS aj vďaka podpore darcov pomôcť viac ako 3 300 klientom so zrakovým postihnutím. Odborní pracovníci im venovali približne 26 000 hodín pomoci.

Takmer 2 400 nevidiacich a slabozrakých ľudí sprevádzali procesom získavania potrebnej sociálnej/právnej pomoci. 1 500 klientom pomohli vybrať vhodné optické a kompenzačné pomôcky, ktoré im uľahčujú každodenné činnosti, samostatnú prácu či zamestnanie.

Pomoc však možno vyjadriť aj cez úplne konkrétne situácie. 232 klientov sa učilo samostatne a bezpečne pohybovať s bielou palicou, aby sa dokázali dostať do práce, za rodinou či kamkoľvek potrebujú. Viac ako 300 klientov sa učilo Braillovo písmo alebo klávesnicové zručnosti a 367 ľudí sa naučilo pracovať s technicky náročnejšími pomôckami, napríklad počítačmi a mobilnými telefónmi so špeciálnymi programami.

Aj vďaka Bielej pastelke môže ÚNSS odstraňovať bariéry vo verejnom i digitálnom priestore, pripomienkovať legislatívu, spolupracovať s architektmi a developermi, ale aj sprístupňovať kultúrne podujatia, múzeá a výstavy ľuďom so zrakovým postihnutím. Zároveň vytvárať zázemie pre svojich členov, kde môžu aktívne a zmysluplne tráviť voľný čas, stretávať sa, zdieľať skúsenosti a byť súčasťou komunity.

Biela pastelka v uliciach Banskobystrického kraja

Do jubilejného ročníka Bielej pastelky sa opätovne zapoja aj žiaci a študenti tunajších základných a stredných škôl. **V piatok 18. septembra 2026** ich verejnosť stretne v uliciach Banskej Štiavnice a ďalších miest a obcí kraja.

Dobrovoľníci sa budú pohybovať najmä v dvoj- až trojčlenných tímoch. Darcovia ich môžu podporiť príspevkom do zapečatenej pokladničky alebo prostredníctvom QR kódu.

Ako spoznáte dobrovoľníkov?

Dobrovoľníkov Bielej pastelky spoznáte podľa bielych tričiek s logom Bielej pastelky a zapečatených bielo-modrých pokladničiek. Každá pokladnička je označená názvom verejnej zbierky, registračným číslom a QR kódom.

Na požiadanie sa dobrovoľnícky tím vie preukázať poverením vydaným Úniou nevidiacich a slabozrakých Slovenska a rozhodnutím Ministerstva vnútra SR o povolení zbierky. Ak má darca pochybnosti, či stretol skutočný tím Bielej pastelky, môže kontaktovať príslušné krajské stredisko ÚNSS alebo E. Fričovskú, hlavnú koordinátorku zbierky.

18. septembra 2026 môžete prispieť dobrovoľníkom Bielej pastelky priamo v uliciach miest a obcí po celom Slovensku – do zapečatenej pokladničky alebo prostredníctvom QR kódu. Vybrané tímy (najmä v krajských mestách) budú mať k dispozícii platobné terminály ČSOB pre pohodlnú bezhotovostnú platbu.

Pomôcť môžete aj teraz

Na hlavný zbierkový deň nemusíte čakať. Nevidiacich a slabozrakých ľudí môžete podporiť už teraz:

- SMS správou v hodnote 3 € na číslo 820,
- QR kódom

- príspevkom na účet SK23 1111 0000 0014 3025 8006
- online darom prostredníctvom www.bielapastelka.sk.

Pridajte sa aj vy a podporte jubilejný 25. ročník Bielej pastelky. Aj malý príspevok môže pomôcť človeku so zrakovým postihnutím žiť samostatnejšie a plnohodnotnejšie. 25 rokov pomoci. Tisíce príbehov. Ďakujeme, že ste ich súčasťou.

Eliška Fričovská,
PR manažérka ÚNSS a hlavná koordinátorka verejnej zbierky

Vrelá vďaka,

Martinka Burianová!

Dňa 7.9. predpoludním v jednej nemenovanej reštaurácii v Banskej Štiavnici som zažil mimoriadne dojemnú situáciu. Veľmi významná osobnosť celoslovenského významu s vážnym zdravotným postihnutím mala veľké problémy. Veľmi pohotovo, ochotne, s mimoriadnou empatiou a tým najdojemnejším spôsobom sa ujala náhodná návštevníčka tejto reštaurácie tohto človeka, hoci vôbec nevedela o koho ide. Mimoriadne zručne a ku jeho absolútnej spokojnosti mu dopomohla vyriešiť všetky jeho problémy. Nemohol som inakšie zareagovať, len som sa jej aj ja za tohto ťažko zdravotne postihnutého človeka poďakoval a, samozrejme, som sa spýtal na jej meno a profesiu. Povedala mi, že sa volá Martina Burianová a pracuje ako opatrovateľka v Domove Mária na Povrazníku. Nemôžem ináč, len aj takto verejne ešte raz sa poďakovať a súčasne zapriať, aby len takéto a im podobné opatrovateľky pracovali vo všetkých sociálnych zariadeniach. Ich trvalí obyvatelia týchto zariadení si to určite zaslúžia.

Ján Novák

Oznam

Všeobecná zdravotná poisťovňa oznamuje, že v dňoch **22.9., 6.10. a 20.10.2026** od 9.00 do 13.00 h bude **poskytovať poradenstvo v oblasti zdravotného poistenia** produktov VšZP v priestoroch nemocnice AGEL Banská Štiavnica (hlavný vchod oproti Inkluzívnej kaviarni). Poradenstvo (aktivovanie mobilnej aplikácie a uplatnenie benefitov, kúpeľné poukazy, preukaz poistenca, pre darcov krvi vitamíny) bude poskytovať pravidelne každý druhý týždeň. Info o ďalších termínoch budú zverejnené v priestoroch nemocnice AGEL Banská Štiavnica. VšZP si vyhradzuje právo na zmenu termínov.

Ing. Anna Maďarová,
oblastná manažérka, odd. akviz. činností a analýz VšZP

citát

„Učíme sa pre život, nie pre školu.“

Seneca

Zoznam

zaregistrovaných kandidátov pre voľby predsedu BBSK 24. októbra 2026

Volebná komisia BBSK zasiela podľa §146 ods. 2 zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zoznam kandidátov, zaregistrovaných pre voľby predsedu BBSK:

1. Michal ALBERT, PhDr., PhD, 44 r., moderátor, BB, Bratia Slovenska

2. Marian KOTLEBA, Ing. Mgr., 49 r., predseda politickej strany, BB, Kotlebovci - ĽSNS

3. Ondrej LUNTER, Mgr., 39 r., predseda samosprávneho kraja, BB, nezávislý kandidát

4. Roman MALATINEC, Mgr. art., 45 r., poslanec národnej rady, Korytárky, Strana vidieka

5. Peter PLANČÍK, 42 r., SZČO, Brusno, KSS

6. Jaroslav RUSINA, 46 r., servisný špecialista, Medzibrod, nezávislý kandidát

7. Miroslav SUJA, PaedDr. Mgr., PhD, MBA, LL.M., MSc., 50 r., konateľ, Detva, Republika

Zoznam zaregistrovaných kandidátov pre voľby poslancov do zastupiteľstva BBSK kraja 24. októbra 2026

Volebná komisia BBSK zasiela podľa §141 ods. 2 zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zoznam kandidátov, zaregistrovaných pre voľby do zastupiteľstva BBSK podľa jednotlivých volebných obvodov:

Volebný obvod č. 2

Počet poslancov, ktorý sa má vo volebnom obvode zvoliť: **1**

1. Ľubomír ENGLER, Ing., 36 r., programátor, Št. Bane, DS - občianski demokrati Slovenska

2. Martin MAČAJ, MUDr., 72 r., lekár, BŠ, Republika

3. Mikuláš PÁL, Mgr., 50 r., podpredseda samosprávneho kraja, BŠ, nezávislý kandidát

4. Lukáš PELLEGRINI, Mgr., 38 r., oblastný manažér, BŠ, Hlas - SD

5. Erik SOMBATHY, Ing., 63 r., štátny zamestnanec, BŠ, Strana vidieka

6. Michaela SURÁNOVÁ, 37 r., opatrovateľka, BŠ, Kotlebovci - ĽSNS

Ing. Martin Kráľ,
predseda volebnej komisie

Zoznam zaregistrovaných kandidátov

pre voľby primátora mesta Banská Štiavnica 24. 10. 2026

Mesto Banská Štiavnica uverejňuje podľa §178 ods. 2 zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zoznam kandidátov, zaregistrovaných pre voľby primátora mesta:

1. Nadežda BABIAKOVÁ, Mgr., 72 r., primátorka mesta, Smer - sociálna demokracia, Hlas - sociálna demokracia, Slovenská národná strana, Republika

2. Michal PÁLKA, Ing., 47 r., projektový manažér, nezávislý kandidát

3. Jaroslav VÝBOCH, Mgr., 37 r., odborník medzinárodných vzťahov, nezávislý kandidát

Zoznam zaregistrovaných kandidátov pre voľby do Mestského zastupiteľstva mesta Banská Štiavnica 24.10.2026

Mesto Banská Štiavnica uverejňuje podľa §173 ods. 2 zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zoznam kandidátov, zaregistrovaných pre voľby do mestského zastupiteľstva:

Volebný obvod č. 1

Počet poslancov, ktorý sa má vo volebnom obvode zvoliť: ***12***

1. Martin ANDRÁŠIK, Mgr. PhDr., 43 r., riaditeľ úradu, Hlas - sociálna demokracia

2. Pavel BAČÍK, RNDr., 64 r., riaditeľ, nezávislý kandidát

3. Ľubomír BARÁK, 61 r., živnostník, Slovenská národná strana

4. Jozef BARTKO, 52 r., živnostník, nezávislý kandidát

5. Juraj ČABÁK, Ing., 66 r., dôchodca, Kdh - kresťanskodemokratické hnutie

6. Michal ČERVEŇ, 36 r., špecialista technicko-bezpečnostného dohľadu, nezávislý kandidát

7. Radoslav DEBNÁR, 48 r., súkromný podnikateľ, nezávislý kandidát

8. Peter ERNEK, Mgr., 56 r., konateľ spoločnosti, Smer - sociálna demokracia

9. Miloslav FILJAČ, Ing., 66 r., riaditeľ podniku, nezávislý kandidát

10. Vladimír GAZDA, 39 r., živnostník, Republika

11. Viera GŐNDŐČOVÁ, Mgr., 61 r., štátna zamestnankyňa, nezávislá kandidátka

12. Radoslav GREGÁŇ, Ing., 43 r., živnostník, Demokrati

13. Miroslava GREGUŠOVÁ, Mgr. Bc., 61 r., špeciálna vychovávateľka, Smer - sociálna demokracia

14. Róbert HAJŠEL, Mgr., 59 r., odborný poradca európskych inštitúcií, nezávislý kandidát

15. Hubert HILBERT, RNDr., PhD, 54 r., vedecký pracovník, nezávislý kandidát

16. Helena CHOVANOVÁ, Mgr., 53 r., učiteľka, Kdh - kresťanskodemokratické hnutie

17. Juraj JOKL, 48 r., živnostník, Smer - sociálna demokracia

18. Marcel KÁČER, 39 r., stavebný pracovník, nezávislý kandidát

19. Jozef KARABELLY, Ing., 67 r., živnostník, Slovenská národná strana

20. Ján KRÁTKY, Ing. Mgr., 39 r., advokát, Hlas - sociálna demokracia

21. Denisa KUNCOVÁ, Ing., 50 r., účtovníčka, Smer - sociálna demokracia

22. Dominik KÚTNIK, Ing., 72 r., dôchodca, Komunistická strana Slovenska

23. Eugen KYSEL, Ing., 86 r., dôchodca, nezávislý kandidát

24. Roland LACKO, 50 r., živnostník, Smer - sociálna demokracia

25. Slavomír LÍŠKAJ, Mgr., 44 r., policajt, nezávislý kandidát

26. Dušan LUKAČKO, JUDr., 60 r., právnik a odborný referent, nezávislý kandidát

27. Ján LUPTÁK, 44 r., poštový doručovateľ, nezávislý kandidát

28. Simona MACEGOVÁ, Mgr., 49 r., manažérka recepčných služieb, nezávislá kandidátka

29. Martin MAČAJ, MUDr., 72 r., lekár, Republika

30. Anna MAĎAROVÁ, Ing., 41 r., oblastná manažérka, Hlas - sociálna demokracia

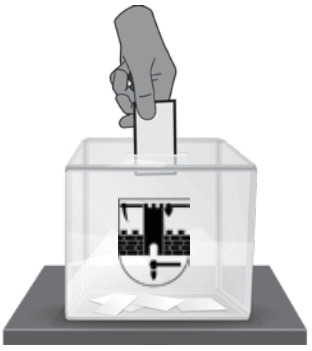
31. Miroslava MAJERSKÁ, 53 r., zdravotná sestra, nezávislá kandidátka

32. Peter MALATINEC, 60 r., dôchodca, Strana vidieka

33. Štefan MIČURA, 59 r., konateľ, nezávislý kandidát

34. Matej MICHALSKÝ, Ing., 36 r., IT architekt, Kdh - kresťanskodemokratické hnutie

35. Andreas MINDÁK, 23 r., referent dopravy, Smer - sociálna demokracia

36. Lukáš MLYNÁRIK, PhDr., 36 r., podnikateľ, Strana vidieka

37. Ján MOJIČKA, Ing., 53 r., živnostník, nezávislý kandidát

38. Ivana NIKOLAJOVÁ, Ing., PhD, 44 r., referentka rozvojových projektov a stavebného úradu, nezávislá kandidátka

39. Patrik PACHINGER, Ing., 47 r., výkonný riaditeľ, Smer - sociálna demokracia

40. Mikuláš PÁL, Mgr., 50 r., podpredseda samosprávneho kraja, nezávislý kandidát

41. Karol PALÁŠTHY, Mgr., 52 r., riaditeľ školy, Kdh - kresťanskodemokratické hnutie

42. Michal PÁLKA, Ing., 47 r., projektový manažér, nezávislý kandidát

43. Lukáš PELLEGRINI, Mgr., 38 r., manažér, Hlas - sociálna demokracia

44. Eva PETRÁŠKOVÁ, MUDr., 67 r., lekárka, Smer - sociálna demokracia

45. Ľubomír POVINSKÝ, 57 r., živnostník, Hlas - sociálna demokracia

46. Marian SKAVINIAK, RNDr., 71 r., dôchodca, Strana vidieka

47. Vladimír SLEZÁK, PaedDr. Bc., MBA, DBA, 50 r., učiteľ, podnikateľ, nezávislý kandidát

48. Erik SOMBATHY, Ing., 63 r., štátny zamestnanec, Strana vidieka

49. Radoslav SURÁN, 54 r., servisný technik, Kotlebovci - ľudová strana naše Slovensko

50. Vladimír VAZAN, Mgr., 52 r., IT programátor, nezávislý kandidát

51. Gejza VOLF, JUDr., 69 r., redaktor, Slovenská národná strana

52. Jaroslav VÝBOCH, Mgr., 37 r., odborník medzinárodných vzťahov, nezávislý kandidát

53. Marek ZAJVALD, 47 r., osobný tréner, nezávislý kandidát

54. Peter ZORVAN, Ing., PhD, 66 r., dôchodca, Slovenská národná strana

MsÚ

Kvetinová víla a ďalší z Fremalovcov

Pred niekolkými dňami som sa zoznámil možno s najstaršou, ale určite jednou z najstarších obyvateliek nášho okresu- 98 ročnou Boženou Fremalovou, ktorá sa 19.9. dožije úctyhodných 98 rokov.

Narodila sa a celý život žila v Štiavnických Baniach a plných 40 rokov učila na MŠ na Dekýši. Vychovala viacero generácií, z ktorých všetci, s ktorými som doteraz hovoril spomínali ju len v tom najlepšom. V Štiavnických Baniach mala aj mimoriadne charakteristické oslovenie- *„kvetinová víla“*, pretože roky rokúce mala fantastickú kvetinovú záhradu. Zakúsila aj tú najstrastiplnejšiu traumu, keď jej syn niekoľko dní po mimoriadne úspešnej maturite na Strednej lesníckej škole v Banskej Štiavnici zahynul na Gerlachu, keď sa pokúsil zachrániť nerozvážnu turistku. Pospomínali sme pri našom rozhovore aj viacerých spoločných známych. O dvoch z nich sa chcem zmieniť aj v našich novinách, keďže o nich zatiaľ tu nebola ani len zmienka a mimoriadnym spôsobom sa zapísali do života Banskej Štiavnice.

Prvý z nich bol Jozef Fremal, ktorý bol druhý človek po Ing. Ivanovi Herčkovi, ktorého som prijal do Slovenského banského múzea v r. 1967. Bol to mimoriadne zručný konzervátor, ktorý spolu s Jánom Truchlíkom dokázali priam divy mnohokrát s odpísanými muzeálnymi zbierkami. Druhým naším spoločným známym bol taktiež Fremal, avšak Kamil. Hoci bol nevidiaci, hral vynikajúco na harmonike a so svojou hrou na tomto hudobnom nástroji dokázal vždy vytvoriť fantastickú náladu na podujatiach zdravotne postihnutých. Mnohí na tieto podujatia chodievali len kvôli nemu, keďže, keď na nich bol on so svojou harmonikou, vždy bola na nich po ukončení oficiálneho programu úžasná zábava. Takže všetci, ktorí ste poznali Jožka aj Kamila, venujte im malú tichú spomienku. A taktiež, ktorí v tom najlepšom s vďakou spomínajú na svoju bývalú pani učiteľku s prímením *„kvetinová víla“*, poprajme jej spoločne hlavne dobré zdravie, aby sa dožila tej vytúženej stovky.

Ján Novák

Prvý semester na PU BŠHBS

Práve v deň redakčnej uzávierky tohto čísla našich novín sa koná zápis prvých študentov a začne prvý semester výuky na Pivnej univerzite sv. Barbory. Tento historický okamih priblížime čitateľom v budúcom čísle.

Dnes musím zopakovať akútnu potrebu vzniku univerzity, ktorá vyplýva z katastrofálne nízkej znalosti o existencii Pivného zákona a o jeho nedodržiavaní a porušovaní aj na šachtágu počas Salamandrových dní 2026. Dokonca ani umelá inteligencia, respektíve AI vyhľadávač nevie nájsť túto významnú právnu normu!

Preto musíme usilovne pokračovať v práci, aby sme naplnili poslanie univerzity podľa jej štatútu. Požívanie pivného moku nemôže byť len bohapustým chľastaním, ale hodnotným kultúrno-spoločenským aktom, uspokojujúcim telo aj dušu.

Čo je to pivo, ako a z čoho sa vyrába, ako sa označuje a čapuje, to všetko upravuje vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR č.30/2014 Z.z. o požiadavkách na nápoje. Našou úlohou je učiť pospolitý banícky aj nebanícky ľud, ako s pivom zaobchádzať. Aby to bolo na osoh toho, kto pivo pije, ako aj na osoh všetkých ostatných (výrobcov, prepravcov, predajcov, rodiny, susedov, kamarátov atď.).

Pitie piva preto ako všeobecne prospešné treba podporovať. Prísne treba regulovať práve osoby, ktoré pivo nepijú a situácie, v ktorých sa pivo piť nemá. V súvislosti s tým definujeme nepitie piva ako pivnú impotenciu. Na pôde pivnej univerzity nemôže existovať situácia, ktorá by si vyžadovala pivnú impotenciu. Môže existovať len osoba, ktorá je pivne impotentná. Aj na túto skutočnosť pamätá vnútorný predpis Pivnej univerzity sv. Barbory, a to

Dekrét č.3 PU sv.Barbory
Pivná impotencia

1/ Osoby trvalo pivne impotentné môžu študovať na pivnej univerzite celkom výnimočne a výlučne vo forme mimoriadneho štúdia.

2/ Osoby dočasne pivne impotentné môžu študovať na pivnej univerzite podmienečne, čo znamená, že najneskôr v deň skúšky musia byť pivne potentné. Navyše záverečnú skúšku musia vykonať za prítomnosti rektora a oboch dekanov.

3/ Osoby pivne impotentné môžu na univerzite vyučovať, avšak pre praktickú časť výuky si musia zabezpečiť pivne potentného asistenta, za ktorého v celom rozsahu zodpovedajú.

4/ Študent musí o nadobudnutí pivnej impotencie bezodkladne informovať rektora univerzity, ktorý rozhodne o tom, či a za akých podmienok môže ďalej študovať, alebo

ho zo štúdia vylúči.

5/ Osoby vo funkcii profesora a dekana musia o nadobudnutí pivnej impotencie bezodkladne informovať svojho nadriadeného, ktorý rozhodne o tom, či a za akých podmienok môžu ďalej vykonávať funkciu, alebo ich z funkcie odvolá.

6/ Rektor musí o nadobudnutí pivnej impotencie bezodkladne informovať zriaďovateľa univerzity, ktorý rozhodne o tom, či a za akých podmienok môže ďalej vykonávať funkciu, alebo ho z funkcie odvolá.

(Pokračovanie v budúcom čísle)

Rektor PU sv. Barbory

oznamy, spomienky

Spomienka

Roky plynú ako tichej rieky prúd, no na Teba nemožno nikdy zabudnúť. **16.9.** prešlo 30 rokov, čo nie si s nami, náš drahý **Vladimír Knezovič.** V srdciach však žiješ stále milovaný. Kto ste ho poznali venujte mu tichú spomienku.

Spomíname s láskou celá naša rodina a priatelia

Poďakovanie

Touto cestou by sme chceli vysloviť naše úprimné a srdečné poďakovanie p. primátorke Mgr. Nadežde Babiakovej za jej ochotu, pomoc a osobné nasadenie pri získaní nových priestorov pre kanceláriu Slovenského zväzu telesne postihnutých v Banskej Štiavnici. Veľmi si vážime jej ľudský prístup, ústretovosť a podporu, ktorú nám v tejto dôležitej veci poskytla. Nové priestory pre nás neznamenajú iba dôstojné miesto pre našu činnosť, ale predovšetkým možnosť byť bližšie k ľuďom so zdravotným postihnutím, pomáhať, poskytovať potrebné poradenstvo a byť im oporou. Pani primátorka, zo srdca Vám ďakujeme za Vašu pomoc, pochopenie a podporu. Ďakujeme, že Vám nie je ľahostajný život ľudí so zdravotným postihnutím a že svojím prístupom pomáhate vytvárať podmienky pre ich plnohodnotné začlenenie do života mesta. S úctou a vďakou

Výbor SZTP,
ZO Banská Štiavnica

Oznam

Výbor Slovenského zväzu telesne postihnutých oznamuje všetkým svojim členom, že kancelária **od 1.9.2026 sídli v nových priestoroch na Nám. Sv. Trojice 7** (modrý dom). Stránkové dni sú každú stredu od 9 – 12.00 h.

Výbor SZTP ZO BŠ

Na čo sa môžete tešiť

v mestskej knižnici v najbližšom období?

Ako sme už informovali v predchádzajúcom čísle Štiavnických novín, počas leta sa nám podarilo obnoviť priestory detského oddelenia knižnice výmenou starých regálov za nové, prevoňať tak priestory pre deti príjemnou drevenou vôňou a zároveň sprehľadniť rozmiestnenie jednotlivých titulov do priestrannejších políc. Už sa nám prihlásili na kolektívne návštevy detí niektoré materské školy a my sa na ne už teraz tešíme.

Pre dospelých sme pripravili do konca roka niekoľko zaujímavých **literárnych či literárno-hudobných podujatí:** v októbri uvedieme do života novú knihu banskoštiavnického autora ***Ing. Františka Majerského***, dlhoročného člena A(utorského) klubu literátov, hudobníkov, výtvarníkov a fotografov v Banskej Štiavnici, tentokrát z iného súdka. Pôjde o román (nielen) pre ženy s názvom *„Spoveď padavky“*, no neobídeme ani jeho poetickú a hudobnú tvorbu. Podujatie je plánované na začiatok októbra (***8.10.***). V prípade zmien sa to isto včas dozviete. Na ***16.10.*** pripravujeme stretnutie s ***Ivkou Mer*** a jej hudobníkmi, na ktorom nám predstavia nielen svoj nový album, ale dozvieme sa aj čoto o cestovateľských zážitkoch autorky z Portugalska.

November nám sľubuje taktiež cestovateľské okienko, porozprávať o svojich cestách nám príde ***Vladislav Hanko***, ktorý svoje zážitky opísal vo svojom debutovom cestopise *„Poď vypadnúť“*. Podujatie s rovnomenným názvom sa uskutoční ***12.11.*** v Rubigalle. ***Druhá polovica novembra*** tiež nezostane prázdna, v rámci cyklu predstavovania banskoštiavnických autorov sme na stretnutie s Vami pozvali autora a prekladateľa ***Michala Šveca***, ktorý ani zďaleka nie je *„len“* spisovateľom.

No a ***december***, čas predvianočný, nebude taktiež len v znamení ***Mikuláša*** a podujatí pre deti, pripravujeme opäť ***hudobno-poetické stretnutie*** nielen s členmi autorského klubu, kde sa pri pekných veršoch a tónoch melódií spolu naladíme na najkrajšie sviatky v roku- Vianoce.

/MsK/

Multisenzorická miestnosť Snoezelen v DSS Margarétka

Občianske združenie MARGARÉTKA v Banskej Štiavnici má dlhú históriu a od januára 2025 úspešne poskytuje sociálnu službu ambulantnou formou v Domove sociálnych služieb (DSS) Margarétka.

Jedným z jej cieľov je napredovať v skvalitňovaní starostlivosti o svojich prijímateľov sociálnej služby so zdravotným znevýhodnením a zabezpečiť im čo najlepšie podmienky pre osobný rozvoj, sociálnu rehabilitáciu a integráciu do spoločnosti.

Najnovším významným krokom vpred je budovanie multisenzorickej miestnosti s názvom Snoezelen. Tento inovatívny projekt sa podarilo zrealizovať aj vďaka finančnej podpore z Banskobystrického samosprávneho kraja (BBSK), ktorý na zakúpenie špeciálnych terapeutických pomôcok poskytol dotáciu vo výške 1000 €. Zakúpené vybavenie zahŕňa predovšetkým komponenty zamerané na stimuláciu zmyslových receptorov, ako sú napr. svetelný bublinkový valec, optické vlákna či polohovací ostrov a pieskovnička. Koncept Snoezelen predstavuje cielene navrhnuté a bezpečné prostredie, ktoré prostredníctvom svetelných, zvukových, hmatových a čuchových stimulov aktívne rozvíja kognitívne schopnosti u ľudí so špeciálnymi potrebami. Pre prijímateľov DSS Margarétka bude táto miestnosť dôležitým útočiskom, kde môžu pod odborným vedením úspešne odbúravať stres, zlepšovať koncentráciu a zažívať hlboké uvoľnenie.

Poskytnutá dotácia od Banskobystrického samosprávneho kraja opäť potvrdila, že podpora zraniteľných skupín obyvateľstva a rozvoj inovatívnych sociálnych služieb na komunitnej úrovni patria medzi dlhodobé priority celého regiónu. Nové pomôcky výrazne zefektívnia každodenný terapeutický proces a prinesú vyšší komfort i radosť do života ľudí s ťažkým zdravotným znevýhodnením, o ktorých sa v Margarétke s láskou starajú.

Margarétka vyjadruje úprimnú vďaku Banskobystrickému samosprávnemu kraju za prejavenú dôveru a finančnú pomoc, ktorá priamo prispieva k zvyšovaniu kvality života prijímateľov sociálnej služby.

Mgr. Alena Masaryková, DSS Margarétka

Žiačky Spojenej školy Samuela Mikovíniho na Erasme v Španielsku

Žiačky študijných odborov konzervátorstvo a reštaurátorstvo – omietky a štuková výzdoba, konzervátorstvo a reštaurátorstvo - papier, staré tlače a knižné väzby a študijného odboru geodézia, kartografia a kataster sa v sprievode Mgr. akad. mal. Kataríny Stojkovovej a Mgr. Dominiky Farbiakovej zúčastnili dvojtýždňovej mobility v španielskej Cartagene v rámci programu Erasmus+.

Funded by the European Union

Študentky SŠ S. Mikovíniho v Cartagene FOTO ARCHÍV AUTORA

V Museo Foro Romano Molinete absolvovali odbornú prax.

Základné konzervačné práce vykonávali vo vonkajších priestoroch múzea na mozaike opus spicatum, v priestore taverny a vedľa chrámu bohyne Isis.

Erasmus+ opäť ukázal, že učenie nemusí prebiehať len v školských laviciach. Autentické prostredie, odborná prax, spolupráca so zahraničnými odborníkmi a skúsenosti, ktoré si žiaci odnášajú domov – aj to sú benefity vzdelávania v programe Erasmus+. Počas pobytu žiačky spoznali aj historické pamiatky, umenie a kultúru regiónu. Navštívili mesto Murcia: impozantnú Katedrálu Santa María, priestory Real Casino de Murcia, Museo de Bellas Artes de Murcia. Keďže sa práve konali oslavy sviatku Božieho Tela (Corpus Christi), zažili aj tradičnú procesiu priamo v uliciach mesta.

Za oddychom a krásnymi výhľadmi sa vybrali do prímorského mestečka Cabo de Palos, kde obdivovali jeho najväčšiu dominantu – historický maják.

Erasmus+ nespočíva len v odbornej praxi – je aj o spoznávaní nových miest, kultúry a ľudí.

Beata Chrienová

INFORMATÓRIUM MESTSKEJ KULTÚRY

KINO AKADEMIK
BANSKÁ ŠTIAVNICA

Piatok 18.9. o 18.30 h

TONY

Dráma, životopisný, komédia, 106 min., P:15, vstupné:6€. 19-ročný Anthony Bourdain cestuje do Provincetownu a ocitne sa v chaotickom svete reštauračnej kuchyne, čím odštartuje leto, ktoré ovplyvní celý jeho ďalší život.

Sobota 19.9. o 18.30 h

Láska

Dráma, psychologický, 100 min., P:15, vstupné:6€. Tridsaťročná neurologička Anna nedostala lásku od svojej matky, tak si ju berie od iných. Chcela by nájsť vo vzťahoch pevný bod, no v skutočnosti iba opakuje matkino manipulatívne správanie. Túžbu po prijatí si napĺňa prehnanou starostlivosťou o pacientov. Ako ošetrujúca lekárka spoznáva smrteľne choréhо Jána s diagnózou ALS a jeho milujúcu manželku Marianu. Snaží sa im vnútiť závislosť od svojej pomoci. Zároveň je fascinovaná čistotou ich vzťahu. Je to niečo, čo nikdy nezažila. Spoznáva skutočnú lásku, ktorá jej zásadne zmení život.

Nedeľa 20.9. o 16.00 h

Kojot vs. šmejdi

Animovaný, komédia, 101 min., P:12, vstupné:6€. Kojot Vilda už toho má dosť! Po nekonečných pokusoch dopadnúť svojho večného súpera Vtáka Uličníka sa už nechce prizerať tomu, ako mu výrobky spoločnosti ACME jeden po druhom ničia život. Keď v televízii zazrie reklamu na právnika Kevina Averyho, ktorý sľubuje, že vyrieši každý problém a že vždy existuje niekto, koho možno obviniť, dostane Vilda nápad: zažaluje ACME!

Nedeľa 20.9. o 18.30 h

Liečivé účinky sebaklamu

Komédia, dráma, 93 min., P:15, vstupné:6€.

Utorok 22.9. o 18.30 h

Milovník, nie bojovník

Romantický, komédia, 108 min., P:15, vstupné:6€. Andrej má tajný plán: nerobiť hlúposti, nikam nechodiť, tráviť čas s babkou a hlavne – neliezť opitý na vysoké stromy, z ktorých potom nevie zliezť. Jedného dňa však nečakane stretne Míšu a pri pohári Fanty sa dajú do reči. Boj o ich krehkú lásku v tomto bláznivom svete sa práve začína! Film je rozdelený na sedem kapitol.

Štvrtok 24.9. o 18.30 h

Wellnes víkend

Komédia, 97 min., P:15, vstupné:6€, český dabing. Tri dlhoročné kamarátky Jane, Coco a Sophie sa rozhodnú dopriať si víkend v luxusnom wellness rezorte. Ich plán je jednoduchý – masáže, šampanské, mäkké župany a pár dní bez pracovných telefonátov,

Salamandrové dni

mali veľký úspech

Tohtoročné Salamandrové dni dopadli na výbornú.

Aspoň také reakcie dostávame od návštevníkov širokého spektra podujatí, ktoré sa konali v našom meste. Od šachtágu, cez dôstojné slávnostné podujatia v Kostole sv. Kataríny, program na námestí a najmä Banskoštiavnický Salamander, ktorý sa v tomto roku napriek menšej nepriazni počasia vydaril mimoriadne – či už samotnou kvalitou organizácie, množstvom zapojených účastníkov či samotnou atmosférou. Sobotná Biela noc bola úspešným zavŕšením troch dní, počas ktorých sa Banská Štiavnica stala nielen mestom baníkov a hutníkov, ale aj priestorom, v ktorom sa do popredia dostáva nehmotné i hmotné kultúrne dedičstvo, ktoré svojou úrovňou presahuje hranice Slovenska.

Viac ako 500 osôb v Banskoštiavnickom Salamandri bolo náročnou skúškou pre všetkých, ktorí sa na organizácii podieľali. Je opakovane veľkým potešením, že sprievod si miestni berú za svoj a za organizátormi Jánom Petríkom a Ivetou Petrikovičovou prichádzajú stále noví dobrovoľníci, ktorí nechcú ostať pasívnymi divákmi, ale na vlastnej koži zažiť čaro sprievodu, a tak trochu sa aj aspoň na chvíľu čo najviac autenticky zžiť s postavou, ktorú stvárňujú. Aj tak sa dá vyjadriť skutočná úcta k tradíciám, bez veľkých slov a očakávaní. Sme nesmierne radi, že sa tak deje práve v dnešnej dobe.

V sprievodnom hudobnom programe sa diváci dočkali vystúpení Buchajtramky, Richarda Autnera, Sokolov či Majselfa. Sobotný program pre deti tvorili vystúpenia Forgiho (ktorý podujatie úspešne moderoval), kúzelníka, bábkového divadla či kaukliara. Časť podujatia na námestí uzavrela maďarská banícka dychová hudba.

Novinkou tohtoročných Salamandrových dní bola Biela noc. Výnimočné podujatie prepojilo významné kultúrne a technické pamiatky mesta so súčasným umením a úprimne – až prekvapilo veľkým záujmom návštevníkov i domácich. Zo siedmich inštalácií bezpochyby najviac rezonovali tie na tajchoch – Veľkej Vodárenskej i Červenej studni. Mnohí návštevníci spomínali na zimomriavky, ktoré mali pri projekcii na prvom menovanom jazere počas koncertu skupín Neha! a Štiavničan. Bol to naozaj výnimočný záver víkendu!

Salamandrové dni podporil ako hlavný partner Tipos, a.s. Z verejných zdrojov ho podporili Fond na podporu umenia a BBSK, za podporu rôznych víkendových podujatí ďakujeme aj spoločnosti US Steel Košice, a.s., Craft Holsters, Apartmány Barcadam, Tomáš Lazar – Antikvariátik, OZ Mikovíniho dom, Hájovňa – Červená Studňa a ďalším.

Rastislav Marko, OKŠaMK

Biela noc mala svoju moc FOTO ARCHÍV ODD.KŠaMK

KINO AKADEMIK
BANSKÁ ŠTIAVNICA

partnerov či detí. Lenže pokojný oddych naruší príchod ich problémovej kamarátky Mel, ktorá obráti celý víkend naruby. Z dokonale naplánovaného relaxu sa razom stáva poriadne divoká dámska jazda, počas ktorej nič nejde podľa plánu.

Piatok 25.9. o 18.30 h
Nedeľa 27.9. o 18.30 h

V srdci divočiny

Triler, dobrodružný, 101 min., P:12, vstupné:6€. James Belmont, vyslúžilý vojenský expert, sa so svojím psom Odinom, taktiež vojnovým veteránom, vydáva na výlet do aljašskej divočiny. Ich výprava sa vážne skomplikuje, keď James pre zdravotné problémy nezvládne pilotovanie malého lietadla a havaruje. Dvojica už v minulosti vo vojnovej zóne dokázala, že sa jeden na druhého môžu sto percentne spoľahnúť. Zvládnu však spoločne prekonať nástrahy aljašskej divočiny, kde smrteľné nebezpečenstvo číha na každom kroku? Obzvlášť v situácii, keď ich letecká havária poznačila? Keďže jedinou nádejou na prežitie je pre oboch návrat do civilizácie, musia sa vydať na cestu, ktorá sa zmení na boj s prírodou v jej najdrsnejšej podobe.

Sobota 26.9. o 18.30 h

Avenger: Endgame Encore

Sci fi, akcia, 182 min., P:12, vstupné:6€. Vo filme sa preživší členovia Avengers a ich spojenci pokúšajú zvrátiť Thanosove činy z filmu Infinity War, ktoré zničili polovicu všetkého života vo vesmíre. Film celosvetovo zarobil skoro 2,8 miliardy dolárov a je druhým najziskovejším filmom všetkých čias.

Nedeľa 27.9. o 16.00 h

Zabudnutý ostrov

Animovaný, komédia, 109 min., P, vstupné:6€. Divoká Jo a intelektuálka Raisa sú každá z úplne iného cesta, no napriek tomu medzi nimi vznikne priateľstvo s veľkým „P“. Ako najlepšie kamošky spoločne prežijú všetky nástrahy základnej aj strednej školy. Na jej konci však narazia na prvú veľkú skúšku. Raisa má opustiť rodné mesto a odísť na vysokú školu, zatiaľ čo Jo si musí začať hľadať prácu. Ich posledný spoločný večer je plný rozpakov – akoby si obidve uvedomovali, že po rozdelení sa ich životné cesty už nikdy nemusia spojiť.

Utorok 29.9. o 18.30 h

Samuraj a väzeň

Historický, dráma, 147 min., P:12, vstupné:6€. Historická dráma Samuraj a väzeň režiséra Kiyoshiho Kurosawy vychádza z oceneného románu Honobua Jonezawy a odohráva sa v Japonsku v roku 1578, v neistom období vojnových štátov. V centre príbehu stojí napätý vzťah dvoch mužov. Pána hradu, samuraja Murashigeho Arakiho, a jeho zajatca, brilantného a nebezpečného stratéga Kanbeia Kurodu.

Ozveny Hubertovských dní...

V lone štiavnických tajomných hôr,
kde starý kaštieľ tíško bdie,
schádza sa dnes poľovníkov zbor,
začínajú sa svätohubertovské...
Psst... že?
Krásne to znie.
Svätý Anton otvára svoju náruč dokorán,
vôňa lesa vzduchom sa nesie,
znie hrdý hlahol lesných rohov a trompét,
ktorý sa ozýva v každom slovenskom lese.
Svätý Hubert, patrón náš verný,
pripomína nám skromnosť a lesnú česť,
že prírodu netreba len pustošiť a mámiť,
no s úctou, láskou jej dary niesť.
Na nádvorí kaštieľa tradícia ožíva,
jelenia zver v tieni starých stromov,
každý sokoliar i kynológ s pýchou sa díva,
kým večerný súmrak nezavolá ich domov.
Pozdvihnime čaše na slávu lesníctva,
nech svätý Hubert náš krok vždy chráni,
nech vo Svätom Antone táto krásna chvíľa,
zostane navždy zapísaná v našom prianí.

Ladislav Čonka

Úspešná

triatlonová sezóna 2026

Štiavnickí triatlonisti majú za sebou výborné výsledky, hlavne v čoraz úspešnej a populárnejšej XTERRE v Banskej Štiavnici- horskom triatlone. Z našich sa najviac darilo Petre Kubíkovej-Solivarskej, keď v kategórii nad 40 rokov obsadila 1. miesto, Filip Preiss- kat. nad 40 rokov obsadil slušné 10. miesto. Pete sa darilo aj v Prachaticiach (ČR), kde v súťaži – Super šprint vo svojej kategórii zvíťazila v absolútnom poradí a v medzinárodnej konkurencii obsadila 3. miesto. Peťa je mamou 4 detí, a preto sú jej výsledky o to výnimočnejšie. Zaslúži si obdiv a uznanie. Filip Preiss obsadil 11. miesto. Sezóna sa skončila akvatlonom v Hlohovci. Je to nonstop- 1 km plávanie a 5 km beh. V kategórii nad 40 rokov obsadil Tomáš Nemčok pekné 3. miesto.

Vladimír Nemčok, st.

Slovo má...

Zuzana Graus Rudavská

V BŠ ste vystavovali v Kostole sv. Kataríny svoju Tvorbu, čo Vás priviedlo do nášho mesta a prečo práve Banská Štiavnica?

Možnosť inštalovať svoje *„Krištáľové Objekty so Svetlom“* v Kostole sv. Kataríny v strede leta je pre mňa splneným snom. Akoby sem vždy patrili. Pri každej mojej návšteve Štiavnice vnímam to prepojenie sa s materiálmi, ktoré používam. Či už sú to meď, medený drôtik, striebro, horský kryštáľ alebo polodrahokamy.... s krajinou, mestom a jeho históriou, ktorá ho už po storočia spája s baníctvom. A zrazu sem smiem prísť a priniesť čo som vytvorila, čím ma inšpirovali. Vždy keď tu stojím, vnímam tie nádherné *„Poklady Zeme“* podomnou (a takto som nazvala aj jednu z mojich samostatných výstav). *„Poklady Zeme“*, ktoré si vážme. Vplietam tie jemné kryštále do medených drôtikov, obdivujúc ich krásu so Svetlom nad povrchom

Zeme. S túžbou priniesť tento zážitok aj iným. *„Poklady Zeme“,* ktoré boli ťažkou prácou vynesené na jej povrch. Sú to pre mňa nielen vizuálne vnemy, ale tiež akýsi pocit hlbokého prepojenia sa so všetkým okolo. Som fascinovaná tým, že mnohé materiály ktoré beriem do svojich rúk a nechávam, aby ma viedli pri svojej práci pochádzajú práve odtiaľto. Je to pre mňa vrátenie sa so svojou prácou späť k prírode, ktorá mi ich darovala. A som zato vďačná. Práve tu som zažila ten *„Zázrak“*. Ďakujem Lucii Bujnovej, šansónovej speváčke, ktorá mi spievala na vernisáži výstavy *„Jeu Du Lumiére“* v Bratislave v roku 2022. Bola to ona, kto vybral Kostol sv. Kataríny na jej koncert Chansons. Bolo mi cťou vytvoriť umeleckú inštaláciu počas jej koncertu naplánovaného práve na toto leto, kde sa hudba, spev a výtvarné umenie spájajú a vytvárajú neopakovateľnú atmosféru. Výstava pokračuje vďaka pánovi dekanovi Ďurdíkovi, za čo som veľmi vďačná.

Krištáľové objekty so svetlom v Kostole sv. Kataríny FOTO ARCHÍV ZGR

Odkiaľ pochádzate, čo ste študovali a kde ste doteraz vystavovali?

Študovala som v ateliéri textilu na SŠUP v Bratislave a na VŠUP v Prahe. V roku 1986 som emigrovala do USA, kde som žila a pôsobila ako výtvarníčka a šperkárka v New Yorku. Moje objekty a šperky boli a sú vystavované v najprestížnejších galériách a múzeách v USA. (napr. American Craft Museum/ Museum of Arts and Design, N.Y; Helen Drutt Gallery N.Y; alebo v Katonah Museum, N.Y. Moje diela sú súčasťou vyše 500 medzinárodných publikácií k výstavám. Z najnovších v roku 2026 je to katalóg k výstave *„Art of Action“*, ktorá vystaví moje dielo *„Music / Message to Heaven“* v U. A. Museum of Arts, ako súčasť výberu zo súkromných a muzeálnych zbierok USA. V Európe sú moje diela súčasťou zbierok: Cisternerne Glass Museum, Kodaň, DK; Kampa Museum, Praha, CZ; Galerie V&V Viedeň, AT. V Japonsku sú to: Takaoka Cultural Center v Toyame; Iwate Town Stone Sculpture Garden Collection; alebo Konishi Gallery, Kyoto. Zúčastnila som sa na viac ako 20-tich medzinárodných sochárskych sympóziách v USA, Európe, Maroku a Japonsku. Od roku 2003 žijem a tvorím v Bratislave. Venujem sa tvorbe kresby, obrazu, inštalácii krištáľových objektov a umeleckému šperku. Ako o nich napísala banskoštiavnická spisovateľka Rút Lichnerová: *„Prechádza nimi vzduch, preniká svetlo, môže prefukovať vietor.“*

Čo máte ďalej v pláne, kde budete vystavovať?

Pracovať na nových dielach, mám rozpracované nejaké nové projekty na budúci rok. Z najbližších výstav je to (v októbri 2026) U.A. Museum of Arts v Tucsone, Arizona, USA, kde som v minulosti mala dve samostatné výstavy, ako aj prednášky počas projektu *„Visiting Artist.“* Tentokrát ide o významnú výstavu, ktorá prezentuje výber umelcov, ktorí formovali dejiny umenia zo súkromných a muzeálnych zbierok v USA. Som v nej zastúpená objektom *„Message to Heaven“* vytvorenom v roku 2019. Vlastne som sa o tom dozvedela celkom náhodou. Niektoré veci sú dlho naplánované, iné sa zrazu udejú. Tak ako *„Hra so Svetlom“* v Štiavnici.

Viac o tvorbe a autorke na:
www.ZuzanaGrausRudavska.com

Za rozhovor poďakoval a poprial veľa tvorivých nápadov

Michal Kríž

MM SR v Endure

Na dvojdňových pretekoch vo veľkom Endure, ktoré sa konali 21. a 22. augusta 2026 v lyžiarskom stredisku v Polomke, sa predstavil aj náš pretekár zo Sitno Enduro Teamu Banská Štiavnica, Róbert Kostrec.

Róbert Kostrec na stupni víťazov FOTO ARCHÍV RK

V kategórii Kadet obsadil výborné 2. miesto.

Opýtali sme sa ho na dojmy po pretekoch: *„Na toto podujatie som sa tešil, pretože veľké Enduro sa mi páči. Trať bola veľmi dlhá, približne 45 km, a v náročnom teréne nechýbali strmé výjazdy, jarky a kamenisté úseky, ktoré boli súčasťou takmer každého kilometra. Jedno kolo trvalo približne 2 hodiny a 10 minút a skladalo sa z endurového a crossového testu. Po oba dni sme absolvovali tri kolá, čo dokopy trvalo vyše šesť hodín. V sobotu sme po prvom prejazde absolvovali endurový meraný test, ktorý sa mi spočiatku veľmi nepáčil, ale postupne som si naň zvykol a začalo sa mi v ňom dariť. Tento test som mal druhý najrýchlejší vo svojej kategórii. Ďalším prejazdom sme sa dostali do druhého, meraného crossového testu, ktorý mi sadol viac a dokázal som v ňom zajazdiť najlepšie časy vo svojej kategórii. Celé preteky boli náročné najmä na kondíciu, ale moja pripravenosť a pravidelné tréningy mi umožnili jazdiť stále v rovnakom tempe a takmer bez únavy. Po súčte všetkých časov mi to vyšlo na 2. miesto, s jedenásťsekundovou stratou na prvé miesto. V nedeľu som absolvoval taktiež tri kolá, ktoré trvali vyše šesť hodín v rozbitejšom teréne ako v predchádzajúci deň. Taktiež som skončil na celkovom 2. mieste,“* dodal Robko.

V dňoch 29. – 30. augusta sa konali ďalšie medzinárodné preteky MM SR v Country Crosse v Oravskej Lesnej, ktorých sa Robko taktiež zúčastnil v kategórii Junior. *„Po štarte sa mi išlo dobre, bohužiaľ, mi však po druhom kole stvrdli ruky a nedokázal som pokračovať vo svojom tempe. Do cieľa som prišiel na 3. mieste. V sobotu som absolvoval aj skok do diaľky. Išiel som na druhom motocykli značky Ducati Desmo 450 a podarilo sa mi zo všetkých zúčastnených skočiť najďalej – 32,5 m. Zároveň som prekonal aj minuloročný rekord. V disciplíne výskoku na elektrickú cievku som obsadil 3. miesto. V nedeľu sa išiel opäť country cross. Štart sa mi podaril a do lesa som vchádzal na 1. mieste. S poľským jazdcom som dlho bojoval o prvé miesto. Väčšina preteku sa niesla v znamení súbojov. Bohužiaľ, pri tankovaní som stratil dve priečky. Túto stratu som už nedokázal stiahnuť a do cieľa som prišiel na 3. mieste“,* uzavrel Robko.

K dosiahnutým úspechom nášmu pretekárovi srdečne blahoželáme a prajeme mu veľa šťastia a na ďalších pretekoch najmä bez zranení. Najbližšie ho čakajú preteky MM SR v Endure 12. – 13. septembra v Duchonke, 26. septembra v Lehote pod Vtáčnikom v rámci finálových pretekov Enduro Cup Stred a 24. – 25.10. MM SR v maďarskom Szandavávalja taktiež v rámci finálových pretekov. Držme mu palce!

red.

Hodový futbalový turnaj

o pohár starostu obce Dekýš

Dňa 6.9.2026 v nedeľu sa konal Hodový futbalový mini turnaj na multifunkčnom ihrisku v obci Dekýš, ktorého sa zúčastnili domáce mužstvo Dekýš a hosťujúce mužstvá Horša, Uhliská z okresu Levice a susedná obec Vysoká.

Hral sa systém každý s každým, kde po odohraní zápasov domáci tím získal 6 bodov, hosťujúci tím Horša 1 bod, Uhliská 6 bodov a obec Vysoká 5 bodov. Po vyhodnotení výsledkov z tabuľky bolo zistené, že na 1. mieste sa umiestnil hosťujúci tím Uhliská, na 2. mieste domáci tím Dekýš, na 3. mieste hosťujúci tím z obce Vysoká a na poslednom mieste sa umiestnili futbalisti z obce Horše. Vzhľadom k tomu, že obec Dekýš a Vysoká získali rovnaký počet bodov, rozhodol vzájomný zápas medzi týmito mužstvami, v ktorom Uhliská zvíťazili 4:2, čo ich zaradilo ako víťazný tím celého turnaja a získali pohár starostu obce Dekýš. Počas turnaja neunikol žiadny faul futbalovému autorizovanému rozhodcovi z Banskej Štiavnice Ivanovi Beňovi, ktorý dohliadal nad regulárnosťou všetkých zápasov na turnaji. Podľa rozhodcu najväčším prekvapením bol herný prejav tímu z obce Uhliská, ktorý napokon celý turnaj vyhral. O najkrajší gól sa postaral domáci futbalista z tímu Dekýš Ing. Ľubomír Chovan, ktorý práve v zápase s Uhliskami vsietil od polovice ihriska krásny umiestnený gól do pravého horného vinkla súperovej bránky, čo potvrdil aj autorizovaný rozhodca Ivan Beňo. Poháre a ceny mužstvám odovzdal podľa poradia starosta obce Ing. Roman Lauko za prítomnosti starostky obce Vysoká Valérie Kukovej. O občerstvenie sa postaral starosta obce domáceho tímu za pomoci sponzorov, bol podávaný chutný guláš, kofola a nanuky pre deti a na svoje si prišli aj dospelí, ktorým bolo podávané pivo.

Športové podujatie sa tešilo veľkej účasti domácich občanov, mladých rodín s deťmi, ako aj chalupárov z dediny, ktorí si za krásneho počasia vychutnávali atmosféru zápasov na hodovom futbalovom turnaji.

JUDr. Gejza Volf

futbal

Áčko ide bomby s ďalším 3 bodovým ziskom

Muži vycestovali odohrať 6.kolo VI. ligy do Hronca. V 1.polčase sme sa v 6’ ujali vedenia gólom R. Chmelinu, a do polčasu sme ešte skóre zvýšili gólom Pedra v 45’. Po zmene strán pridal v 50’ tretí gól F. Kniebugl, po ktorom sme viedli 3:0. Domácim sa síce podarilo v 78’ a 82’ znížiť na 3:2, ale naši chlapci si už víťazstvo nenechali vziať a domov vezú plný 3 bodový zisk. 6 kôl = 5x výhra, 1x remíza, 0x prehra.

Obe prípravky zvíťazili

Počas týchto 2 dní odohrali prípravky U9 a U11 2 zápasy na ihriskách súperov. U9 cestovala do Hliníka, a pod vedením trénera Šama si schuti zahrala a zvíťazila 17:0. U11 cestovala do Hodruše a pod vedením M. Pastiera zvíťazili 8:3.

Áčko víťazne

3 domáce zápasy a 3 víťazstvá. Posledným mužstvom tešiacim sa z výhry je A-mužstvo, ktoré zvíťazilo nad ŠK Sásová 1:0. O gól sa postaral v 14’ Santana Silva. Po 5-tich kolách je A-mužstvo bez prehry, so 4-mi výhrami a 1 remízou.

U15 víťazne

Starší žiaci nadviazali, zvíťazili 5:2. Strelecky sa presadili 2x E. Polkorráb, 2x L. Palášthy a 1x L. Machovič, ktorý je hráčom U13. Pome Sitno: VAMOS!

U13 zvíťazila

Mladší žiaci odohrali na domácom ihrisku 5.súťažné kolo proti ORANJES Zvolen. Po 90-tich min. konečné skóre 3:1, kedy si hetrik pripísal strelec Vinci Farárik.

U11 vstúpila do súťaže 13-gólovo

Tím FK Sitno U11 odštartoval svoju súťaž 1. zápasom, to hneď na domácom ihrisku a zmeral si sily s rovesníkmi z OFK Hliník/Hr. Zápas sa skončil s výsledným skóre 13:1, góly: Uhliar P., Lupták S. 4x, Ďurica M., Pastier M., Pršanec O. 2x, Petr N. L. 3x, Dobrovič H. Sitno, do toho!

Kam na futbal?

19.9.

U15 - Šalková, 10.00 h (D),
U13 - Šalková, 11.45 h (D), A-mužstvo - AK Šport Selce, 15.00 h (D)

20.9.

U 19 - Dudince, 10.00 h (D), U15 „B“ - Janova Lehota, 12.00 h (V), FK Sokol Sv. Anton - Lutila, 15.00 h (D)

Lívia Pellegrini, predseda FK Sitno BŠ

služby

■ Natierame strechy za polovičné ceny, tel.č.: 0903 817 151

■ Murárske práce za najlepšie ceny v okolí, tel.č.: 0919 488 868

reality

■ Stredná odborná škola lesnícka ponúka na predaj neupotrebiteľný hnuteľný majetok. Informácie budú zverejnené na stránke školy: www.soslbs.edupage.org a na vchodových dverách do hlavnej budovy školy.

■ Predám 3-izbový byt na ulici Mierová 6 s výhľadom na Kalváriu, v pôvodnom stave, výťah áno. Cena: 125 000 €. Kontakt: 0903 479 606.

Sociálna – Senior
prepravná služba Banská Štiavnica
Pre seniorov a návštevníkov nemocnice. Pre seniorov a ZŤP.
Pre ZŤP na invalidnom vozíku
0948 460 700
Pracovná doba:
Pondelok – Piatok 6.30 – 17.00

Ceny inzercie

1 slovo 0,50€
1cm² 0,70€

Potraviny pod hríbom
donášková služba

DONÁŠKA AŽ K VAŠIM DVERÁM

• POTRAVINY •
• ALKO • NEALKO •
• CIGARETY •

OBJEDNÁVKY NA TEL. Č.: 045/692 0150

PRÍJEM OBJEDNÁVOK:
PO – PI: 7:00 DO 19:00 HOD.
SO: 7:00 DO 14:00 HOD.
NE: 7:00 DO 12:00 HOD.

POPLATOK ZA DOVOZ V BŠ: 1,- €

Inzerujte aj vy v Štiavnických novinách

ŠTIAVNICKÉ NOVINY ■ Dvojtýždenník Mesta Banská Štiavnica vychádza každý druhý štvrtok, redakčná uzávierka je v pondelok do 9:00 ■ **redaktor:** Mgr. Michal Kríž ■ **redakčná rada:** Mgr. Nadežda Babiaková, Mgr. Henrieta Godová, Ing. Ivana Nikolajová, PhD., Mgr. Martin Macharik, Mgr. Lukáš Pellegrini, JUDr. Gejza Volf ■ **jazyková úprava:** Katarína Kissová ■ **sadzba a dizajn:** Mgr. Mária Sisková ■ **adresa redakcie:** Mestský úrad Banská Štiavnica, oddelenie kultúry, športu a mediálnej komunikácie, Kammerhofská 1, Banská Štiavnica, tel.: 045/6949652, 0918 688 850, **e-mail: michal.kriz@banskastiavnica.sk**. Reg. č. SKP 27. Podávanie nov. zas. povolené OZ SsRP B. Bystrica č.j. 1167/94-PTP zo dňa 6.4.1994 ■ **vydavateľ:** Mesto Banská Štiavnica, Radničné námestie 1, 969 01 Banská Štiavnica, IČO 00 320 501 ■ **evidenčné číslo:** EV 4429/11 ■ ISSN 1337-8023 ■ **tlač:** Nikara, Krupina ■ **redakcia si vyhradzuje právo redakčného krátenia a úpravy rukopisov!** Nevyžiadané rukopisy a fotografie redakcia nevracia. Akékoľvek preberanie, rozmnožovanie a ďalšie rozširovanie článkov, ich častí, výtvarných riešení a reklám bez predchádzajúceho písomného súhlasu redakcie je podľa Autorského zákona zakázané. Obsah článkov nemusí byť vždy totožný s názorom redakcie.

© Redakcia Štiavnických novín